

ISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben hához hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér

48
*Politikai
napilap*

Megjelenik minden nap, ahétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok visszam-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

X. évfolyam 26. szám.

Nagyvárad.

Vasárnap 1914. február 1

Nagyvárad két választókerületet kap.

A kerületek új beosztása.

A belügyminiszter tegnap nyújtotta be az országgyűlésen a választókerületek számának és székhelyeinek megállapításáról intézkedő törvényjavaslatot. Ez a törvény összefügg a múlt évben megalkotott választójogról szóló törvénnyel, mert a választójogi törvény csak az új választókerületekről intézkedő törvény életbeléptetése után lép joghatályba.

Örömmel konstatálhatjuk, hogy Nagyvárad városa jelentőségének megfelelő méltánylásban részesült a törvényjavaslatban, amennyiben két választókerületet kap. Ez az intézkedés megfelel úgy Nagyvárad választópolgárai számának, mint városunk magas kulturális fejlettségének.

A törvényjavaslat alapelve ugyanis az, hogy egy kerületre átlag 4200 szavazó essék, Nagyváradnak pedig az új választójogi törvény szerint több mint 8000 szavazója lesz.

Az ország összes választókerületeinek száma a törvényjavaslat szerint 22-vel szaporodik, amennyiben 413-ról 435-re emelkedik a kerületek száma. Ez az emelkedés a városok mandátumainak szaporodásával járt, mert maga a budapesti választókerületek száma 22-re emelkedett, az összes városok mandátumainak száma 10-el szaporodott.

A törvényjavaslat a kerületek összes számán kívül csak azt határozza meg, hogy az egyes törvényhatóságokra hány választókerület jut s azok székhelye hol lesz. Bihar megyében megmarad a 12 kerület s székhelyeik a következők lesznek:

Belényes, Berettyóujfalu, Biharke-
resztes, Biharnagybajom, Cséffa,
Derecske, Élesd, Magyarcséke, Mar-
gitta, Nagyszalonta, Szalárd, Szé-
kelyhid.

A kerületek részletes beosztását a belügyminiszter rendelettel fogja meghatározni a törvény felhatalmazása alapján, de a székhely megállapítása már körülbelül meghatározza azt is, hogy mely községek tartozhatnak a választókerülethez, mert a választókerületeknek területileg összefüggő egészet kell alkotniuk. Belügyminiszteri rendelet fogja megállapítani azt is, hogy az egyes városokban mely városrészek és utcák tartozzanak egy választókerülethez.

16500 új választó Bihar megyében.

A választó kerületeknek új beosztása után legfontosabb lesz mindenestre az új választói törvény alapján megállapítandó választói névjegyzék. Ismerve a törvény rendelkezéseit és az 1910. évi népszámlálási adatokat könnyen megállapíthatjuk, hogy mily arányban fog növekedni a választók száma. A miniszteriumban elfekvő statisztikai adatok Bihar megyéről és Nagyvárad városáról elég kedvező adatokat tartalmaznak, minek folytán igen kedvező lesz a választói jog kiterjesztésének az aránya is. E szerint Bihar megyében eddig összesen 1913-ban 38203 választó volt. Az 1910. évi népszámlálási adatok alapján a választók száma 33500, az új választói törvény alapján pedig 16575 választóval több, vagyis 50075 a választók száma, ami természetesen 1914-re még több. Hívfórmán 48466 lélekből 4173 bir választói jogosultsággal, tehát nem egészen 10 százalék. Ennél kedvezőbb a körülmények Nagyváradnál a választók száma volt 6003. A régi törvény alapján 910-ben 4283 a választó az új törvény szerint 3244 szavazóval növekszik ez a száma és az összes választók száma 7524. Minden 30517 lélekre esik 3764 választó, tehát több mint 10 százalék.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, január 31.

Beöthy Pál elnök az ülést 11 órakor nyitja meg.

Sándor Pál belügyminiszter benyújtja az országgyűlési képviselői választói kerületek megállapításáról szóló törvényjavaslatot. (Eljenzés a jobbon.)

Elnök: a javaslatot kiadják a bizottságokhoz.

Ezután a horvát képviselők megbízóleveleinek megszűnte miatt megüresedett helyek betöltésére és a regnicoláris bizottság megválasztására került a sor.

Szavazásban a horvát képviselők nem vehettek részt. A választás alatt az ülést felfüggesztették. Háromnegyed 12 órakor nyitja újra meg az elnök, s felolvassa a megválasztottak neveit.

Elnök: Napirendi előterjesztést tesz a szerdai ülésre, melyen a vasuti szolgálati rendtartást tárgyalják.

Interpelláció.

Bethlen István gróf: „Beszélgetés Czernin Ottokár gróffal“ címen egy interjú jelent meg, melyet a lapok ismertettek, de melyre cáfolat eddig nem érkezett. Szükséges tehát ezt az interpellációt megtenni, mert az a nyilatkozat más színben tünteti fel és állítja be a tényeket, mint ahogy azt a miniszterelnök a delegációban és a képviselőházban feltüntette. Nem akarja most intrika tárgyává tenni a paktum tárgyalásokat, mert azt tartja, hogy ezzel nemsokára ugyanis foglalkozni fog a Ház. S elvárja a miniszterelnöktől, hogy alkalmat ad az ellenzéknek vita tárgyává tenni a paktum tárgyalásokat. Most azt akarja kimutatni, hogy Tisza gróf és Czernin nyilatkozatai közt mily nagy az ellentét.

Tisza gróf a delegációban azt mondta, hogy a román tárgyalás nincs vonatkozásban a külpolitikával, viszont Czernin gróf megmondja, hogy a monarchia és Románia közti jó viszony jelentős szerepet játszik a tárgyalásokban s azt jelenti ki, hogy nem is akar arra gondolni, mi volna, ha a megegyezés nem sikerül. Felolvassa a nyilatkozatból, hogy

SZEPESSEGI és RUMBURGI VÁSZNÁK
Asztalneműek, Schroll-féle schiffonok
URI, NŐI és GYERMEK FEHÉRNEMŰEK
Teljes menyasszonyi kelengyék
SZÖNYEG, FÜGGÖNY, LINOLEUM

**PAPLAN és MATRÁCOK LEGOLCSÓBBNA
BESZEREZHEŐK**

CZILLÉR IMRE

NAGYÁRUHÁZABAN SZENT LÁSZLO-TÉR 2. SZÁM.

figyelmeztet Czernin gróf a veszélyre, mely a paktum meghiusításával járna és arra, hogy Magyarország érdeke a paktum. S ha a paktum meghiusulna, arra azt mondta: ez oly nagy veszély a monarchiára, hogy ne is gondoljunk rá!

Tisza beszédeiben óriási eltérések vannak, először azt mondja: hogy külpolitikai okoktól függetlenül köti meg a paktumot, 2-szor nem törődik vele, bármily külpolitikai okok játszanak közre.

Czernin a politikában járatlan és ezért nyílt szívű. A paktum-tárgyalások azért kellene, hogy Románia barátságát megszerezzük, hogy a hármasszövetségbe lépjen be.

Románia elhidegülését nem a nemzeti kérdés okozta, hanem a külügyminiszterium baklövésai s a számlát Czernin nyújtja át nekünk kifizetés végett. Ily következményekkel lehetetlen a paktumtárgyalásokat folytatni. Az osztrák diplomaták a botlásukat úgy akarják elsimitani, hogy Magyarországból adnak egy darabot oda. Tiltakozik ez ellen, vagy tartózkodják az ilyen nyilatkozattól ez az ur, vagy csatlakozzék az agitációkhoz. Czernin elfogadja a fizetséget, tehát a mi fizetett emberünk és mégis izgat a magyar állameszme ellen. (Taps, éljenzés a balon.)

Tisza István gróf miniszterelnök először is kijelenti, hogy gondja lesz rá, hogy a románokkal folytatott tárgyalásai nyilvánosságra hozassanak, hadd lássák, miről beszéltek. Filipescu nyilatkozataival nem foglalkozik. Filipescu sohasem volt barátságos rokonszenvvel irántunk. Románia álláspontját Majorescu miniszterelnök képviseli.

Paktumot se Pap Györggyel se a román nemzetiségi párttal nem köt. Egyáltalán nem paktumról van szó, de még olyan megegyezést se köt, mely Magyarországot Romániával szemben bármire kötelezné. Beszélgetések folytak a románokkal, melyeknek célja, hogy a lelkekben harmoniát idézzen elő, eliminálja a nemzetiségi párt programjából az agitatórius részt.

A románokkal való tárgyalást már egy éve megkezdte, az akkori miniszterelnök

tudtával s akkor is körvonalozta álláspontját, ehez ma is ragaszkodik, — pedig egy év előtt még semmiféle kauzális nexus nem lehetett a tárgyalás és a Romániával való szövetség közt.

Czernin grófra vonatkozólag megjegyzi, hogy kényes dolognak tartja egy diplomata nyilatkozatait szóvá tenni. Sajnálja, hogy a Czernin interjúja létrejött, sőt arra igen lényeges észrevételei vannak. Czernin személye iránt teljes rokonszenvvel, intenciójának komolysága és jóhiszeműsége iránt, korektsége iránt teljes loyaltással és becsüléssel viseltek. (Zaj balról: Ez az audiencia eredménye!) — Abban a levelezésben is, a melyet ez interjú következtében váltott vele, is kifejezést ad annak, hogy ő teljes korektséggel respektálja a magyar állam érdekeit s le is vonja állásából a kozekveneciát.

Förster Aurél: Akkor menjen el!

Tisza felolvasta Czernin ide vonatkozó német levelét. Ebben azt állítja, hogy a külügyi viszonyról ő abszolút nem nyilatkozott. Azt is mondta azonban, hogy Tisza hajlandó a románok bizonyos jogait tekintetbe venni s concessiókat adni. Ez ellen én tiltakozom. A románok itt minden joggal rendelkeznek. Semmi új jogokat nem ad. Itt csak arról van szó, hogy belekapcsoljuk románajku polgártársainkat a nemzeti életbe s nyugodjanak meg, hogy ez jobb feladat, mint nemzetiségi politikát üzni. Románia szövetségét régen kereste, de függetlenül a hazai románságtól.

Kiáltások balról: Czerninn mást mond.

Tisza: Én ezt mondom. És ha valaha a helyzetünk úgy alakulna, hogy Romániával nem volna meg ez a jó viszonyunk, akkor tudnám másképp is megvédeni érdekeinket. De ez csak fölösleges okoskodás.

Nem tudom, sikerül-e a románokkal a megegyezés. Ha sikerül, egy örömmre fog szolgálni, ha nem sikerül, egy jostával se fogok tovább menni, hogy olyan eszközökkel biztosítsam a megegyezést, mely a magyar érdekek rovására menne. (Helyeslés a jobboldalon.)

Bethlen István gróf: A miniszterelnök lesiklott az interpellációs kérdés teréről. Főntartja a jogot, hogy annak idején, ha

majd a román megegyezésről nyilatkozni fog, megtépzhasza azt a babért, amelyet Tisza a többségtől aratni akar.

Romániának Take Jonescu és Majorescu által fejtegetett politikája már a Balkán válság előtt is megvolt.

A miniszterelnök azt mondja, hogy nem paktumot köt a románokkal. Hát mi az? Azért, mert még csak tárgyalás alatt van a dolog, mert nincs a címére írva, hogy Paktum?

A magyar közönség nem a miniszterelnök szubjektív nézetei iránt érdeklődik, hanem, hogy vannak-e olyan befolyások, a melyek a tárgyalásokra súlyosan a latba esnek. Hogy Czerninnek vagy Tiszának van igaza, nem tudom, de Czerninnek az érettségi bizonyítványt Tisza állította ki, ő avatta tekintélyé! A miniszterelnöknek abba kellene hagyni a tárgyalásokat, amíg a külpolitikai viszonyok nem rendeztetnek. A román urak önérzete nagyra van növelve Románia hősi háborúja által, míg a miniszterelnökkel szemben teszik magukat, hogy hozzásimulnak. Ha a külügyminiszter garanciát ad arra, hogy a külügyminiszter is azon az állásponton van, hogy ninesen külügyi beavatkozás és nem is lesz, akkor tudomásul veszi választát.

Tisza azt feleli, hogy nyilatkozatát a külügyminiszterrel egyetértő megállapodás alapján tette.

A Ház a választ tudomásul vette.

Az ülés 1 óra előtt ért véget.

A király budapesti utazása. A

miniszterelnök bécsi tartózkodása alatt beható tanácskozások folytak arról a kérdéssel is, hogy mikorra hívják össze a delegációk üléseit. Tisza egy alkalommal már nyilatkozott ebben a kérdésben s azt mondta, hogy a delegációk összehívását husvételőttre kontemplálták. Közben azonban Ausztriában változott a helyzet s a Reichsrat elnapolása miatt ezt a terminust el kellett halasztani. A tegnapi tanácskozások alatt az a terv merült fel, hogy a delegációk ülésezését

EMMUCI.

— Mese. —

Irta Hilf László.

Boldogország Aranyváros nevű városában élt egyszer régen egy ifju, akit Józsv Matyinak hívtak. Hívták pedig azért így, mert nagyon jó, meleg szívű legény vala. Olyan jószívű, hogy az utolsó fillérjét oda adta annak, aki nem volt elég boldog. Pedig Boldogországban, de különösen Aranyvárosban mindenki gazdag és megelégedett volt. De hát mindig akadnak olyanok, akik a sok-sok aranyuk mellett is sirnak még egy fillér után. És Józsv Matyi, hogy ne lásson könnyeket odaadta azt az egy fillért is.

— Olyan szépek a mosolygós szemű emberek, bőbeszédűek és az arcuk ragyog. Nagyon szeretem az embereket — szokta mondani ilyenkor Matyi.

Ő maga azonban nagyon szomorú volt. Szomorubb, mint ősszel a zörgő, száraz falevél, mint az idegen országokba suhanó madár sereg. Bánatos volt és sokat sirt, ha nem látták. Sokszor hívta a halált és már úgy összebarátkozott ezzel a könyörtelen esont-parasztal, hogy csak egyszerűen barátomnak szólította. De csak akkor, ha egyedül volt. Ilyenkor annyit könyörgött, annyit

rimánkodott, míg a esont-paraszt elő nem jött. Matyi szépen kérte a halált, hogy vigye el magával oda, ahol nem kell senkinek sem sirni. Még neki sem.

— És miért akard itt hagyni Boldogország Aranyvárosát? Miért akarsz már most dermedten, mozdulatlanul feküdni földben Józsv Matyi? — kérdezte mindig a halál.

Matyi válasza egy volt:

— Mert minden őszintén kacag ebben az országban csak én hazudom az ajkaimra a mosolyt. Mert itt mindenki jó, mindenki szereti a napsugarat, a vizek halk esobogását, az erdők zugását, a mezők virágainak illatát csak én nem. Hogy miért, nem tudom.

A esontparaszt ilyenkor jobban vigyorgott:

— Nem viszlek én el téged jó fiu, addig amíg meg nem tudod mondani, hogy miért szeretnél már pihenni. Ha tudod, hogy miért szenvedsz és belátod, hogy érdemes élni, eljövök érted.

Matyi most még boldogtalanabb volt.

Történt pedig, hogy Aranyváros fiai és leányai nagy mulatságot akarnak rendezni. Nagyobbat, mint a milyenek a többiek valának. Összegyűjtötték a legszebb leányokat és fiukat. Csak a legszebbeket. Másoknak nem volt szabad elmenni a bálba, ahova a

Boldogország hercegisasszonyát is meghívták. Aranyváros legnagyobb báltermét rendezték be és millió lámpával, százezer virágkoszorúval, sok ezer csillogó gyöngyfűzérrel díszítették fel.

Aranyváros barna haju leányai hófehér selyembe öltözének, az ifjak róza és kékszinű bársonyruhákat húztak és úgy jelentek meg. A bálterem úgy nézett ki mintha végtelen mélyen buzavirágok és halvány pipacsok virágoztak volna. A fekete haju leányok fehér selymének csak a karjuk volt fehérebb. Minden leány haja fekete vala, csak egy kékszemű halovány arcú leányka viselt szőke koronát. Emmucinak hívták. Mindig jókedvű, mindig kacagó Emmuci. És vala egyszersmint a legszebb leányzó is az aranyvárosi fiatalok nagy mulatságán.

Matyi is felöltözött bársony ruhájába és felment ő is a nagy estélyre, a hol Boldogország hercegisasszonya jelen volt. Józsv Matyi megállott az ajtóban és a szép leányok láttára lelkében halk melódiák keltek szárnyra. Szemei megvillantak mikor meglátták Emmucit a leányok legszebbikét. Tudta, mert a szívébe nyilatott, hogy a barátja, a esontparaszt el fog érte jönni. Most már hivatalanul is.

Emmuci pedig vig táncot lejtett idegen

HOLLANDY, PAPP ÉS VELICS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok lakberendezési vállalata Kaszárnya-tér 7. szám. (Pankolics-telep)

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyszintén kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk. — Jobbminőségű butorok javítása és fényezése (a helyszínen is) azonnal jutányos áron eszközöltetik. — Tervekkel és rajzokkal kívánatra díjtalanul szolgálunk.

husvét után, április második felében hívják össze. Abban az esetben a delegációk ülésének nagyobbik fele májusra esnék. Végleges határozatot még nem hoztak ebben a kérdésben s valószínű, hogy a legközelebbi jövőben újabb tanácskozások lesznek abban a kérdésben a két kormány és a közös miniszterek között. Abban az esetben, ha a parlamenti helyzet a delegációk ülésének elhalasztását kívánja meg, elhalasztást szenvedne a király budapesti utazása is.

A Nagyváradi Hitelbank közgyűlése.

Tegnap délután tartotta évi közgyűlését a Nagyváradi Hitelbank, amely aránylag rövid idő alatt a legtekintélyesebb helybeli pénzintézetek közzé küzdötte fel magát.

Szolid üzletelvek, körültekintés és szakszerű vezetés évről-évre emeli az intézet jó hírét és a közönség bizalmát. Az elmúlt évben is, a nyomott viszonyok dacára szép eredményt ért az intézet s az igazgatóság és különösen a vezérigazgató gondosságát és előrelátását igazolja a mostani jelentés is, a mely szerint az elért tisztanyereményből az eddigi osztalékot is adhatnák a részvényeseknek, azonban inkább csökkentik az ez évi osztalékot, csak hogy a tartalékot nagyobb összeggel, egyszerre 25.000 koronával emeljék.

A részvényesek teljes megaláztatással fogadták az igazgatóság jelentését s helyeslőleg fogadták az osztalékra vonatkozó javaslatot.

A közgyűlésen Sulyok István elnököt s a részvényesek közül jelen voltak: Deutsch Ignác, Vadász Aurél, Perlesz József, Füredy László, Schönberg Armin, Rothbart Ignác,

Helfy József, Szalai József, Bernáth Lajos, Lichtmann Menyhért, Diószeghy János, Neuländer Mihály, Weisz Zsigmond, Löwy Vilmos, Wechsler József, Szandicz Mór, Sinka László, Vízny Lénárt, id. Voszka Ferenc, Weisz Géza, Goldstein Herman, Rákos Vilmos, dr. Waldmann Márk, Dorogi Lajos, Brüder Jenő, Breider Armin, Kesztlyus János, Gonda Vilmos, Schwarz Gyula, Mándi Rezső, Flegmann Armin, Kezdődy Gyula, Schwarz Vilmos, Kohn Farkas, dr. Munk Béla, dr. Rácz Ödön, dr. Székely Adolf, Lukács Endre dr, dr. Kádár Elek, Spitzer Ede, Farkas István, dr. Barna Hugó, Neumann Sándor, Spitzer Béla, dr. Löwy Mór, Leitner Márton, Balogh Vilmos, Pongrácz Bódog, Ujváry József, Moskovits Miksa.

Sulyok István elnök konstataulta, hogy 41 részvényes 1096 részvény képviselőben 862 szavazattal van jelen, tehát a közgyűlés határozatképes. Ezután kitért a mostani nehéz gazdasági viszonyokra, amely súlyos válságba sodorta egész gazdasági életünket. A válság nyomását minden vállalat érezte s pusztító ereje egész Európát, de legjobban Magyarországot sújtotta. Existenciákat tett tönkre. A Hitelbank is kénytelen volt összevont vitorlákkal haladni, de semmi fenakadás nem volt, mely bémítólóg hatott volna. Az ügyeket azonban restringálással kellett intézni. A bírálat joga különben a részvényeseké. Rámutat, hogy az osztalék eltér a múlt évitől, mert az osztalékot lejjebb szállították, de ez nem külső befolyásra történik, hanem azért, hogy a tartalékalapot emeljék s ezáltal az intézetet erősítsék, a részvények értéke emelkedik. Kéri, hogy az igazgatóság jelentését és javaslatát jóindulattal fogadják.

Az igazgatóság jelentése a következő: Ismét itt állunk Önök előtt, hogy a teljesített munkánk és az elért eredménynek nyugodt öntudatával adjunk számot az el-

mult 1913. évi tevékenységünkről és a XI-ik üzleti évünk eredményéről.

Mielőtt azonban ezt megtennénk, mindenek előtt arról a rettenetes gazdasági válságról kell, hogy megemlékezzünk, amely a háborús külpolitikai viszonyok miatt immár második éve oly mérhetetlenül sújtotta összes gazdasági viszonyainkat, megbénított mindennemű kereskedelmi és ipari tevékenységet, amely talán sehol sem okozott olyan károkat, mint épen hazánkban. Ezen általános hanyatlást és pangást fokozták még vármegyénkben és az ország más keleti részeiben reánk szakadt különböző súlyos elemi csapások és mezőgazdaságunk minden ágát ért rendkívüli nagy károk, amelyek az emberemlékezet óta nem létezett általános gazdasági válsággal együtt nem egy helyen valóságos éhínséget idéztek elő.

Üzletünk vezetésében tehát elsősorban nem az elérhető legnagyobb haszon irányított bennünket, hanem az a törekvés, hogy minél kisebb kockázattal szilárd és biztos üzletfeleinknek, különösen számottevő kereskedelmi cégeinknek a lehető legelőzékenyebben állhassunk mindenkor rendelkezésükre. És ezen törekvésünknek a határát csak a vaskényszerűség szabta meg, mellyel a túl magas visszszámítolási kamatok hatottak reánk annak dacára, hogy állandóan elsőrangú összeköttetések állottak a rendelkezésünkre; nemkülönben a betétekért folytatott erős versenybe felszökött magas betéti kamatok.

A betétekért folytatott ezen erős verseny dacára örömmel jelenthetjük, hogy a betétállományunk ma is igen jelentékeny és habár szerződészerűleg csupán átmenetileg kezelt két nagyobb betétösszeget fizettünk ki, a nagyközönségnek állandóan fokozódott bizalmáról tanuskodik, hogy a kisebb és állandó jellegű betétek folytonosan gyarapodtak.

Amidőn a közönségnek ezen általunk mindenkor nagyrabecsült bizalmát kellően értékeljük és azt a jövőre is kérjük, egyszerűsinté elismerésünket és köszönetünket nyilvánítjuk az Osztrák-Magyar bank helybeli fiókja főnökének, Hiemesch Frigyes urnak egész Nagyváradi és Biharvármegye

ifjuval, akin nem bársony, hanem ismeretlen ország ismeretlen ruhája feszült. És az ifju nagyon szép volt. Fekete hajfürtjei dusan hullottak vállaira, szemeiben idegen tüzek lobogtak, keze puha és finom volt. Boldogországban hamar megtanulják az idegen beszédeket és Emmuci is értette már az ifju nyelvét. Táncléjtés között szép szavakat mondtak egymásnak.

— A te székeséged Emmuci szebb, mint a legcsillagosabb éjszaka és ajkaid pirossága igazabb, mint maga a természet.

— Köszönöm a szép szavakat te legkedvesebb ifju. Kedves vagy, mert idegen vagy. Kedves vagy, a hajad fekete és az enyém szőke.

Matyi kábultan, fájdalmasan meresztette a szemét. Aztán örömmel felkiáltott:

— Ez a szőke lány szebb, mint a hercegkisasszony — azután futott Emmuci felé.

Eddig mindig szerény és tartózkodó vala Józsv Matyi, de most a szőke lánnyal akart táncolni.

Szinte durván, tolakodóan vette el az idegen karjaiból Emmucit. Tomboló örömmel siklott tova a parketten. Aztán ismét a halálra gondolt és csápadt.

— Te lány, én nemsokára megfogok halni. A barátom, a csont-paraszt megígérte, hogy eljön értem, ha érdemesnek találok az

életet. Most pedig, hogy téged megláttalak szép az én életem. Mond, hogy hív az édes anyád, aki bizonyára legjobban szeret. Talán jobban, mint én.

— Emmucinak — szólt a lány és a szemé az idegen ifju felé villant.

— En pedig Józsv Matyi vagyok — mondta Matyi nyiltan.

— Józsv Matyi? — Kacagott Emmuci. Hat neked jó szíved van?

Matyi elpirult.

— Nem tudom. Lehet. De azt mondják és én úgy érzem, hogy igazuk van. De most ne beszéljünk a szívemről, erről a véres, érzékeny husdarabról. Beszéljünk rólad Emmuci, rólad, akiért nem sokára, talán már holnap reggel elmegyek a föld alá.

— Mit tudsz te rólam jó fiu. Látod azt a fekete hajú, hosszúfürtű legényt. Az már beszélt velem. Ő kedves, mert szép is és szeret engem.

Matyi kétségbeesett.

— En is szeretlek Emmuci! En úgy szeretlek, hogy meg is halok bele. Ne nézz mindig arra az idegenre, aki szebb, mint én, aki szebben beszél mint én. Csak ma este ne. Holnap már én dermedten fekszem és a szám nem nyílik többet szép szavak sugására. Emmuci csak ma este hallgass meg. Csak ma este hallgass az én szavaimat.

Emmuci nem hallotta Matyi szavait. Szemei az idegen után siklottak és szerelmesen pihentek meg annak piros arcán.

A könnyek, a fájdalom és bánat csillogó leánykái erőszakosan törtek utat Matyi szemében.

— Igazad van hajadonok mese-királynője. Ő piros arcú és a haja fekete. Az én szőke, kusza hajam pedig még sápadtabbá teszi sárgás arcomat. Igazad van. Menj oda Emmuci, a hol az élet virít és piroslik.

És Matyi kitámolygott a fényes terem-ből egy kis, alkonyatos szobába. Fáradtan vánszorgott az egyik székhez, hogy leüljön, de egy láthatatlan hang rászólt:

— El van foglalva.

Matyi megborzadt. A másik, harmadik széknél ugyan így járt.

— Nem látod, hogy itt ülök!?

— Itt nincs számodra hely.

— Itt sem! Sehol sem!

Józsv Matyi felsikoltott:

— A halál!

És az egyik széken lassan láthatóvá vált a csontparaszt szűkirágtá váza.

— Igen, a halál. A te barátod, Józsv Matyi, betartja a szavát. Most már ugye szép az élet Boldogországban? Ugy-e jó volna küzdeni, verekedni egy lányért. Most már van, a kit szeretsz és a ki téged nem

TELEFON 10-70.

LIFT.

TELEFON 10-70.

MODERN FOTOGRAFIA D A J K O V I T S
SPECIALISTÁJA Nagyváradi Sas-palota.

közgazdasági érdekeire kiterjedő jóindulatu támogatásáért.

Intézetünk jövő fejlődése szempontjából örömmel jelentjük, hogy a Standard életbiztosító intézettel szoros üzleti összeköttetésbe léptünk és annak vezérigazgatójaként 1913. évi július hó 1-től átvettük.

A felügyelő-bizottság által helyesnek talált zárszámadásunk szerint a kitüntetett leírások után, amely leírásokból értékpapírjaink árfolyam veszteségére 24493 K 88 f, váltó és egyéb követeléseinknél 18224 K 68 f. irtunk le, tiszta nyereségünk az 1912. évi nyereség áthozatához 10013 K 45 f, hozzáadva az ez évi nyereséget 133507 K 25 f, összesen 143520 K 70 f, amely nyereség felosztására nézve a felügyelő-bizottság hozzájárulásával javasoljuk, méltóztassék az alapszabály szerint: 1. rendes tartalékra 25000 K. 2. osztalékra 5000 drb 300 K névértékű részvény után á 18 K 90000 K. 3. 10 százalék az igazgatóság jutalékára 13350 K 72 f. 4. 3 százalék a felügyelő-bizottság jutalékára 4005 K 21 f. 5. 5 százalék a vezérigazgató jutalékára 6675 K 36 f. 6. Jótékony célra 450 K. Összesen 139481 K 29 f, a maradvány 4039 K 41 f pedig új számlára viessék át.

Kérjük a tisztelt közgyűlést, hogy a bemutatott és a felügyelő-bizottság által megvizsgált mérleget és a tiszta nyereség hovatfordítása iránt tett ezen indítványunkat, amelyekhez a felügyelő-bizottság is hozzájárul, jóváhagyni s az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak az 1913. üzleti évre a felmentvényt megadni méltóztassék.

Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentését, a mérleggel együtt elfogadták s a felmentvényt megadták.

Igazgató tanácsosokká egyhangulag megválasztottak: Diószegi János, Farkas István, Geiringer Károly (uj), Leitner László, Lichtmann Jenő, Löwy Vilmos, dr Lukács Endre (uj), dr Kádár Elek (uj), Mezey Márton, Neumann Sándor (uj), Sonnenfeld Gusztáv (uj), Sternberg László (uj), Szántó Lajos, Schwartz Vilmos, Südy Gyula, Ujváry József, Wallerstein Ferenc.

szeret. Jó volna most élni, hogy szenvedj. De én jó barát vagyok és betartom szavam. Megóvlak a fájdalomtól.

Matyi torkán egyetlen szó nem fért ki. Megragadta a csont kezét és a bálterem ajtajához rántotta a halált. Némán mutatott rá Emmucira, de a szemében megragyogott egész Boldogországt boldogsága.

A csontparaszt kacagott, élesen, kegyetlenül:

— Tudom. Tudom. Emmuci most a földkerekség legszebb leánya — a te szememben, mert szereted. De látod azokat, a többieket mind? Azok észre sem veszik Emmucit, mert ők más szeretnek.

Aztán sugva hozzátette:

— Ha akarod, elviszem magammal őt is. Téged és Emmucit. Majd találkoztok egyszer, de ő akkor senkié nem lesz. Akarod?

Matyi, Józsv Matyi ijedten ragadta meg a halál zörgő vállait és úgy megrázta, hogy a csontok hangosabban kopogtak, mint kint a bálteremben a zene. A táncolók meg is hallották az éles, fűbántó zajt és sokan beszaladtak a kis alkonyatos szobába.

Matyi visszafojtott hangon veszekedett a halállal, aki pedig szeretett volna megszabadulni Józsv Matyi kezéből.

— Te hitvány, te emberiség átka, Boldogországt egyetlen réme, hogy mertél rá nézni

Dr Lukács Endre a részvényesek nevében köszönetet mondott az igazgatóságnak és Balogh Vilmos vezérigazgatónak s a közgyűlés véget ért.

A nagyváradai zeneszerző operettje.

Február 15-én lesz a bemutató.

A Szigligeti Színház szenzációja.

Régen volt a Szigligeti Színháznak olyan forró és nagyszerű estéje, mint a milyenek a 15-i bemutató előadás ígérkezik. Ekkor mutatja be a színház „A yankee-lány” című fantasztikus nagy operettet.

„A yankee-lány” szövegkönyvét Szepessy László váci gimnáziumi tanár írta. Szepessy neve már ismeretes irodalmi körökben. Egyike a legjobb magyar dalköltőknek, akinek ezenkívül már számtalan költeményét melodramatizálták a legelső zeneszerzők. „A yankee-lány”-ban esengő rimű versek, kifogástalan szép nyelvű poémák szövik át a pompás, romantikus és bonyolult mesét.

Röviden vázoljuk a darab meséjét.

Cvibak Jeromos amerikai kétszersült-gyáros mindenáron király akar lenni és kapóra jön, hogy a házában vendégekként tartózkodó diplomaták felajánlanak neki egy afrikai gyarmatosítást. Cvibak természetesen kap az ajánlaton. Ugyanakkor inkognitóban ott tartózkodik Cirill herceg, a kérdéses gyarmat jogos trónkövetelője, aki beleszeret a gyáros idealista leányába Luluba, a yankee-leányba. Lulu azonban, mikor megtudja, hogy Cirill herceg, azt hiszi, hogy hozomány-vadász és dacára, hogy szereti, visszautasítja. A hatalomra vágyó Cvibak pedig fogságra veti a herceget és leányával, egész háza népével elutazik Afrikába királynak.

A második felvonás az afrikai tartományban a tengerparton játszódik. Az ujdonsült király, I. Jeromos gyors egymásutánban kinevezi minden alkalmazottját miniszternek, történetirónak, a női alkalmazottakból pedig egy amozon hadsereget szervez. Mindenki boldog, csak Lulu a yankee-lányt bántja valami. Mindig a tengerparton andalog, szomorkodik és a halálba vágyik. Egyszer aztán a tenger dagálya el is ragadja és majdnem oda vész. De repülőgépen megérkezik az amerikai fogságból Cirill és megmenti. Most már Lulu kéri a nagyváradai hóborttól elvakult apját, hogy egyezzen bele a frigyükbe. I. Jeromos azonban már oda ígerte lányát Kongónak, a szomszédos néger fejedelemlen, Cirillt pedig láncra vereti és megparancsolja, hogy láncra verve végignézze az eljegyzési ünnepélyt.

A harmadik felvonásban aztán a darab két pompás alakja, a néger inas és a szobalány leleplezik Kongot. Kiderítik, hogy a néger fejedelem kaland után járó csapodár férfi és tényleg tetten is érik. Sok intrika és helyzet komikum után aztán megérkezik a diplomaták és szépen megmagyarázzák I. Jeromosnak, hogy vége a királyságának, mert sikerült az ország belbékéjét helyreállítani és a jogos trónkövetelőt, Cirillt ültetik a királyi székbe. Cvibak Jeromos most már beleegyezik abba, hogy a Lulu a yankee-lány Cirill felesége legyen.

Eddig a mese. A mint látjuk nem üres, összefüggés nélküli operett „A yankee-lány” mint a legújabb operettek legtöbbje, tömör, egységes történet, amiben a komikum és a romantika, a valóság és a mese gyönyörűen váltják fel egymást.

Ehhez a kedvesen és nagy közvetlenséggel megírt szöveghez Kerner Jenő szerzett zenét. „A yankee-lány” komoly értékű muzsikájáról a legközelebbi alkalomkor külön fogunk megemlékezni.

Papp János temetése

Tegnap délelőtt 10 órakor helyezték örök nyugalomra Papp János tetemeit. A diszes ravatal körül a vármegyeház kistermét és lépesőcsarnokát már a kora reggeli órákban ellepték a vidékről beözönlött gyászolók. A koporsó körül a rengeteg koszoru özön árasztotta illatát. Kilenc óra után csoportostul vonultak fel a város és vármegye előkelőségei, hogy méltóképen róják le a kegyeletet az elhunytal szemben.

A jelen volt előkelőségek között nagy számban voltak képviselve az egyszerű oláh parasztok, akik a vármegye legkülönbözőbb részeiből rándultak be a temetésre.

A koporsó körül a vármegye és a város előkelőségei közül a következőket láttuk:

Miskolczy Ferenc dr, Hlatky Endre, Fetser Antal, Radu Demeter, Pallay Lajos, Fényes Manó, Mártonffy Bogdán, Huzella Gyula, Rádl Ödön, Pántya Péter, Várady Ignác, Nagy Márton, Reismann Mór, Szmazenka Ernő, Száhlender Károly, Balogh Kálmán, Fráter Barnabás, Fráter Jenő, Fráter Kálmán, Fráter László, Rimler Károly, Karácsonyi János, Kaezián Károly, Papp Imre, Kiss Döme, Petry Gyula, dr Móricz Ernő, Frankó Endre, dr Krüger Aladár, dr Krüger Jenő, Frankó József,

Győződjön meg róla, hogy a

Kolozsvári „Kristály” Gőzmosógyár

FEST TISZTIT MOS A LEGSZEBBEN.

— Az ország több mint negyven nagyobb városában képviselve. —

FONTOS! Nagyváradai fiók: Zöldfa-utca. Weisz Bernáttal szemben.



Hoványi Gyula, Hoffbauer Pál, Bozóky Alajos, Bozóky Kálmán, Bozóky Géza, Bozóky Ferenc, Varró Domokos, báró Podmaniczky Kálmán, Bösörményi Géza, Medvigy Gábor, Lopusnyi Gyula, Justh Károly, Keller József, Wallner Ödön, Gyöngyössi István, Prodanovics Tibor, Konrád Márk, Poyvár János, Lázár Aurél, Balogh János, Tatár Zoltán, Fényes Loránd, Hosszu János, Szentlélek Kálmán, Hraniczky Károly, Keszihelyi Zoltán, Munk Béla, Lédig Árpád, Darabán Endre, Váradai Mór, Gerlán János, Ardeleán Juszti, Zigre Miklós, dr Zigre Miklós, Zigre Aurél, dr Régmán Miklós, Papp Gergely, Nagy Ágoston, Maross Gábor, dr Papp Coriolán, Diarandy József, Poyvár János, dr Mangra Demeter, Rokszin Miklós, Porumb Nesztor, Schenker Ferenc, Baróthy Pál, Harmathy Károly, Tóth Imre, Kolozsi Béla, Balogh Kálmán, Bárdos József, Ajtay Sándor, Komanics János, dr Buna János, Pável Mihály, Fényes Manó, Papp György, May Sándor, Bozóky Károly, Diarandy Miklós, Des Echerolles Kruspér Sándor, Verner Kálmán, Udvarhelyi Béla.

Tíz órakor a mélységes esőben egyszerre fellhangzott a gyászszertartást vezető egyházi ének. A koporsó körül Tulbure György szentszéki ülnök esperes megkezdte a temetési szertartást Popovics Vazul, Papp György görög katolikus lelkészek segédletével.

A szertartáson a „Hilaria“ énekek működött közre. Külön ki kell emelni a dalkör gyönyörű énekeit, melyekkel mélyen meghatotta az egész gyászoló közönséget.

A ravatal körül az egyházi szertartás befejezése után az egész gyászoló közönség kíséretében a görög katolikus templomba vitték a koporsót, ahol gyászisteni tisztelet volt.

A templomban tartott gyászmise után az olasz temetőbe kísérték ki a halottat, ahol örök nyugalomra helyezték.

Leütötte a sógorát.

Harc az örökségért.

A sánc-utcai támadás.

Vakmerő merénylet történt esütörtök éjjel a Sánc-utcában. Két hagyatékért harcoló sógor közül az egyik leütötte a másikat. Sánc-utcában napirenden vannak az éjjeli támadások. Ez az utca egyike a legveszedelmesebbeknek. Ide csalják a bosszúállók azokat a szerencsétleneket, a kiket el akarnak tenni láb alól.

Juhász János a közuti vasutnál pályamunkás. Évekkel ezelőtt megnősült, elvette Fekete Péter törvényszéki szolga nővérét. A leánynak valami testi hibája volt és Juhász csak nagy hozomány ellenében volt hajlandó elvenni. Fekete Péter akkor szolgált katoná éveit és nagylelkűségéből lemondott az apai örökség reá eső részéről.

Juhász János megesküdt Fekete Mariskával.

Később aztán Fekete is megnősült. Szegény leányt vett hitvestársul, úgy hogy minden garasra rá volt szorulva.

Feketének eszébe jutott, hogy amikor az ötletéről lemondott, kiskorú volt. Utána nézett, hogy vajjon vissza lehetne-e belőle valamit szerezni. Mikor meggyőződött, hogy jogosan aspirálhat a kiskorában átengedett részre, elment Juhászékhoz és egyezkedésre szólította fel a sógorát. Az osztzkodási tárgyalás hetekig húzódott és esütörtök éjjel majdnem örökre be is fejeződött.

Juhász János, akit a felesége meg az anyja is tüzelt, egy hatalmas ütessel akarta elintézni a zsebbevágó kérdést. Koresmába invitálta Feketét és mikor már leszállt az éj és hazafelé, indultak a Sánc-utcában elkövette a merényletet. Először szemrehányást tett a

sógorának és gazembernek nevezte, mert vissza akarja vonni a szavát.

Fekete persze nem hagyta szónélkül a beemlést és hangos szóváltás keletkezett kettőjük közt. De nem sokáig veszekedtek, mert Juhász János felkapott egy nagy kocka követ és hátulról fejbe teremtette sógorát, aki összeesett, Juhász elmenekült.

A megsérült ember elvászorgott az izr. kórházba, ahol bekötötték súlyos sebeit. Fekete Péter ügyvédje dr Láneci József útján feljelentést tett az ügyészségen merénylő sógora ellen.

Bepanaszolta még Szmazsenka Ernő a közuti vasutársaság elnökénél is, aki valószínűleg elboesátja a brutális Juhász Jánost.

Az örökségi vita pedig a törvényszéken folytatódik.

Borzalmas családirtás a Szent János-utcában.

Véres tragédia az éjszakában. — Agyonlőtte a feleségét, a leányát és magát súlyosan megsebesítette.

A Szent János-utca 74. számú ház éjszakai esendjét rémes sikoltózás revolverdördülés és halálhörgés zavarta fel. Egy debreceni pincér, Kovács János kiirtotta a családját. A borzalmas tragédiának eddig csak egy halottja van, de lehet, mire e sorok napvilágot látnak már egy másik ember is meredett testtel fekszik a kórház boneoló asztalán.

Mi történt az éjszaka?

Féltizkor a hosszú, hóval borított, fenyőfákkal beültetett udvaron még néma esend volt. A házbeliék nyugodtan aludtak, vagy beszélgettek a fűtött szobában. Kevéssel féltiz után, a hátsó, keresztépület egyik lakásából hangos szóváltás zaja hallatszott, majd egy fiatal leány rémült sikoltással rohant a szomszédos Perényi György reáliskolai tanár lakásába.

A leány Dömjén Mariska ezt kiáltotta:

— Megölt a mostoha apám.

Perényiék azonnal elszaladtak a toloncházba rendőrrért. Ápolás alá vették a leányt is, aki két lösebtől vérzett.

Megérkeznek a rendőrök.

Alig telt bele tíz perc, megérkezett a toloncházból két rendőr. Ezalatt a tíz perc alatt a kisregletű lakók megkísérelték, hogy bemerjenek a lakásba. Azonban az ajtó belülről be volt csukva. Csak rémes kiáltozás, kétségbeesett könyörgés hallatszott az ajtó mögöl.

— Hagyj élni! Jánosom veled maradok!! Hagyj élni, könyörgöm.

Két egymásutáni revolverdördülés volt a válasz. Velőt rázó sikoly, ugyanakkor egy test lezuhanása hallatszott. Azután újabb

revolverlövés, majd örült futkosás és borzalmas hörgés.

Ekkor jöttek a rendőrök. Befeszítették az ajtót. Iszonyu vérfürdőben közvetlen az ajtó mellett a pamlagon feküdt egy eltorzult arc halállal viaskodó férfi, Kovács János. Kezében hatalmas konyhakést szorongatott. A nyakán, kezén és mellén mély sebből foly a padlóra a vére. A fején pedig egy lösebb tátongott.

A rendőrök rövid keresés után az ágy mellett megtalálták Kovácsné is. Az asszony már halott volt. A hátán hatolt be két revolvergolyó, az egyik megsértette a szivburkot és ez okozta a halált. Azonnal értesítették a rendőrséget, ahonnan Jánossy Gyula rendőrkapitány és Klemens Rezső és egy detektív szállottak ki a színhelyre.

A véres szobában.

Munkatársunk éjjel féltizenkettőkor ment ki a Szent János-utcai házba. Az egész udvaron a legnagyobb esend és sötétség volt. Csak a hó világított. A legutolsó lakásból szűrődött ki gyér világosság. Idevezette munkatársunkat az egyik lakónő. A szoba tele van fecskendezve vérral. A butorok, az ágynemű mindenütt vérfoltos. Az ágy mellett ott fekszik az asszony hálórúhában halottan. Hátborzongató kép.

A házbeliék

a következőket mondták:

— Két héttel ezelőtt érkezett az asszony meg a lánya Debrecenből. Kovács János a második ura, az első Dömjén Lajos a tornai takarékszövetkezet igazgatója volt. (A falon függ a berámázott gyászjelentés) Kovács pénteken délelőtt érkezett. Mikor a felesége

Nagyvárad Vasöntőde és Gépgyár Részvénytársaság

Nagyvárad, Össi-tér.

Gazdasági gép-, eke- és keskenyvágány vasutak gyára; vasszerkezetek, közlő-művek, gépjavitó-műhely, műszaki-iroda.

Telefon 340. sz.

észrevette, becsukta a lakást és csak hosszas kérésre engedte be az urát. Kovács különben Debrecenben a Hungáriában volt alkalmazva.

Ennyit mondott az egyik asszony, mikor a másik hirtelen a detektivhez fordult: — A pénzt megtetszett találni?

Mikor a leányt és az apát a mentők elszállították, Dömjén Mariska ezeket mondta:

— Az anyámnál sok pénz és ékszer van. Féltyízennel azonban nem találták meg, pedig felkutatták az egész szobát.

Kincs a véres párnák alatt.

Kelemen detektiv most még egy kísérletet tett. Oda lépett az ágyhoz és a véres vánkösököt felemelte. Körülbelül egy percig tartott ez, mikor Kelemen felkiáltott:

— Itt van minden.

Egy fekete szegélyű zsebkendőbe kötött csomagot és egy nagy pénztárcát vett ki a véres párnák alól. A zsebkendőben mintegy háromezer korona értékű ékszer, antik gyűrűk, aranyórák, láncok és nyakékek voltak. A pénztárcában pedig ezerhatszáz korona készpénz.

Kovácsnak ez előtt hentesüzlete volt, amit eladott. Innen van a pénz és ékszerek.

Mi volt a családirtás oka?

Debrecenből jöttek az asszony és a lánya. Kovács pénteken érkezett meg. Állítólag az asszony megszökött, mert nem tudta tűrni a férje mulatozásából eredő perpatvart. Kovács János azonban nem akart belenyugodni, hogy a felesége elvigye tőle az ékszereket és készpénzt.

Ugy látszik azért jött Nagyváradra, hogy végkép leszámoljon a szerencsétlen asszonnyal, aki pedig jó családból való leány; az első férje, mint jeleztük, a tornatakarékszövetkezet igazgatója volt.

Éjfél után szállott ki a színhelyre Kolb Géza vizsgálóbíró a helyszíni szemlét megtartotta, a szobát lecsukatta, hogy minden úgy maradjon, amint a borzalmas eset után találták a szobát.

A jótékonyaság asztaláról.

Tizenhétézer ingyen ebéd egy hónap alatt.

Az idén szigorubb a tél, nagyobb a nyomorúság s olyan tömegek éheznek a városban, amelyek még tavaly vigan éltek.

A katolikus intézmények ennek dacára sikeresen küzdenek a nyomorúság enyhítése miatt. Sikeresen küzdenek már egy pár éve, körülbelül 1860 vagy 1870 óta. Mióta fenállanak.

Az idén azonban fokozott mértékű jótékonyaságra van szükség. S most is katolikus egyház siet elsősorban a szegények segítségére. A nagyváradai latin püspök, a nagyprépost és a székeskáptalan s általában az összes katolikus intézetek a legnagyobb

készséggel állanak a társadalom rendelkezésére.

Naponta 600 700 ebédet osztanak ki Nagyváradon a püspök, a nagyprépost és a káptalan jótékonyaságából. Csak egy néhány számot fogunk idézni. Harmincegy napon át jegyezték a három zárdában kiosztott ingyen ebédek számát.

Olasziban a Szent Vince zárdában 7018 ingyen ebédet, Ujvároson az Immaculata intézetben 4515 ebédet és a Váradvelence zárdában 5750 ebédet osztottak ki. E szerény számok összesen 17.283 ebédet tesznek ki. Ez egy hónap. Tessék elképzelni azt a tömeget, amelyik itt enni kap egész éven át!

És ez csak az ingyen ebédek száma. Hol van a sok kiosztott fa, a pénzsegély, a szemérmes szegények támogatása...

Nem folytatjuk, nem részletezünk tovább. Látszatát is kerülni akarjuk a dicsekvésnek. Csak rá mutattunk, hol van igazi, önzetlen, nemes lélekből fakadó jótékonyaság.

A csékei kivándorlás.

A főszolgabíró jelentése.

A magyarszékei járás egyike azoknak, ahol a kivándorlás a legveszedelmesebb mérveket öltött. Ezért mindenestre érdekes az ottani főszolgabíró jelentése, amelyben a kivándorlásról számolt be és tett megfontolandó javaslatot. A főszolgabíró jelentéséből nagy vonásokban adjuk a következő érdekes részeket.

A magyarszékei járásból a múlt évben, mikor a kivándorlás mondhatni szünetelt a szigorú megszorítások miatt, 367-en mentek ki Amerikába. December hó második felétől azonban dacára annak, hogy az Amerikából visszajövő emberek igen kedvezőtlen híreket hoznak, mégis a kivándorlók száma kétszeresre emelkedett. Az amerikai 100–300 korona havi pénz érkezéseket nem tartja arányosnak a veszteséggel, ami a nagymérvű kivándorlás által éri az országot.

A kivándorlás okait a következőkben látja a főszolgabíró.

Először a kisbirtokosok hitelgényei túlságos kielégítést találtak: Ugy annyira, hogy ma csaknem minden gazda ingatlana 3–4-szeres adóssággal van terhelve, még pedig 15–17 százalékos kölcsönökkel.

Második fő ok a birtokok elaprósodása és szétforgácsolása. Akárhány határban 1–2 hold föld hat-hét darabban van. Emiatt napirenden van a határsértés. A rendkívüli szétforgácsolódás miatt a kisgazdák nem tudják kellőleg művelni a földet, de nem tudnak megfelelő viziműveleteket sem végezni. A talajjavítási munkálatokat egyáltalán nem fogatosítják.

Harmadik a földek adásvétele utján üzött nagy visszaélések, melyeknél igen gyakori a kisgazdák kizsákmányolása.

Negyedik és csaknem legfontosabb ok a mértéktelen pálinkaivás és végül a nép műveletlensége.

E bajok kiküszöbölése végett a főszolga-

bíró javasolja, hogy az állam a kisgazdák-
nak akár kamatmentes, akár kedvezményes kamatu kölcsönt adományozzon sürgős segélyképpen. Továbbá gondoskodjon róla az állam, hogy a kisgazdák a birtokvételek alkalmával elsőkézből vásárolhassák meg a földeket, nehogy a közvetítők kizsákmányolják őket. Léptesse életbe minél előbb a kötelező tagosítást, mely megszünteti a pusztító, emésztő birtokpereket, mely eddig Veresfelva és Tokosd községeket teljesen a bukács szélére juttatták.

Az állam lépjen fel elsősorban az alkohol mértéktelen élvezete ellen. Vasár- és ünnepnap zárassa be a korcsmákat. Végül, hogy a községekben állami iskolákat létesítsenek.

Ha ezeket a javaslatokat a kormány figyelembe veszi, akkor 10–20 év alatt a nép teljesen átalakul és meg fogja keresni idehaza is azt a kenyeret, amiért most Amerikába menekül.

Ertsey Zsigmond főszolgabíró véleménye szerint a cécei járásból ugyanis nem a meggazdagodási vágy üzi az embereket Amerika felé, hanem a nyomor, mely földönfutóvá tette őket. Ha azt a kenyeret, amit odakint most gyilkos munkával tudnak megkeresni, idehaza is megkereshetik, a cécei járásból senki sem fog Amerikába vándorolni.

A javaslatot Ertsey ma küldte be az alispáni hivatalhoz, honnan a miniszter elé fogják terjeszteni.

HUMOR.

*

AJÁNDÉK.

— Margitka, születés napjára ajándékkul fogadjon el — engem.

— Köszönöm, de én csak értékes ajándékot fogadok el.

*

NYILVÁNOS TELEFONÁLLOMÁS.

Egy ur, aki teljes egy óra hosszat volt a kávéházi telefonfülkében, végre izdadtan, fáradtan kijön. A főpincér őszinte részvétellel kérdi:

— Mit csinált odabent a nagyságos ur? Hiszen egy szót sem tetszett szólani az egész óra alatt.

— A feleségemmel beszéltem.

*

RAOLVASOTT.

Jolánka találkozik a fürdő sétányán Ernővel. Haragosan rátámad.

— Hallja, micsoda vakmerőség volt az, hogy meg mert engem csékolni, mikor a fák közt a függőágyban aludtam?

— Bocsásson meg, csak egyetlen egy csók volt, hiszen maga rögtön felébredt és elkergetett.

— Nem is igaz. Legalább hét csókot megolvastam, mielőtt felébredtem volna.

*

AZ ÁTÖRÖKLÉS.

— Azt hiszem, egyesek szüleiktől öröklik a butaságot.

— De kérlek, hogyan beszélhetsz így kedves szüleiről?!

Kováts Kálmán

mű-asztalos

Nagyvárad, Vámház-utca 33. (Gázgyárral szemben.)

Készít: egyszerű és mű-butó-
rokat, teljes lakásberende-
zés, valamint mindennemű asztalos
munkákat. Állandó raktár bel- és kül-
földi száraz anyagokból. Telefon 99. sz.

Az almásfegyverneki rablógyilkosság.

**A tettesek tagadnak.
Az áldozat temetése.**

Tegnap egész nap tartott a rémes almásfegyverneki rablógyilkosság dolgában a vizsgálat. A csendőrség minden tekintetben a legszélsőbb határokig ment el, csak hogy a bűnösöket teljes világításba helyezze a hatóság előtt. Tegnap reggel Papp Sándor és társát kikísérték a csendőrök a rablógyilkosság színhelyére és ott újból kihallgatták őket. A hóban látszó lábnyomokba beleillesztették úgy Papp Sándor, mint társa eszmáit. A nyomok teljesen azonosak. Ezt azonban nem lehetett irányadónak tekinteni, mert a faluban nagyon sok egyforma eszima van és így a nyomok azokéval is egyezők.

A két letartóztatott ember tagadja, hogy ők követték volna el a rémes eszelekedetet. Ennek ellene vallanak azonban a körülmények. Elsősorban Schönfeld Mórné halála előtt még azt vallotta, hogy ő felismerte Papp Sándort, sőt könyörgött is neki az életéért. Másodsorban Schönfeld Mór kezdetől fogva azt állítja, hogy ő is felismerte a támadóban Pappot.

Tegnap reggel az újabb kihallgatás alkalmával a kereskedő vallomását azzal egészítette ki, hogy ő a szekeren ülve már akkor felismerte Papp Sándort, mikor még nem támadta meg őket. Ezt az állítását tegnap esküvel meg is erősítette.

A rablásra vonatkozólag tegnap némi módosulás következett be. Nevezetesen Schönfeld nem állítja határozottan, hogy a magával vitt 600 koronát Papp Sándor rabolta volna el, de tény, hogy mikor vége volt a támadásnak és ők bevánszorogtak a fegyverneki tanyára, ott már nem találta a zsebében. Lehetségesnek tartja, hogy a pénz esetleg a dulakodás, vagy a menekülés közben esett ki a zsebéből.

A csendőrség házkutatást tartott Papp Sándornál, ennek eredményét azonban egyelőre titokban tartják. A körülményekből ítélve egyelőre megfontolt rablógyilkossággal van dolga a hatóságnak. A támadó ugyanis előre tudta, hogy Schönfeldék Nagyváradra igyekeznek, azt is tudta, hogy sok pénz van náluk. Előzőleg terv szerint kiment a község határába és ott megleste Schönfeld szekereit, mely mikor közvetlen közelébe ért megrohanta és úgy járt el, mint azt a Tiszántul már megírta. Az a feltevés, hogy Papp Sándort esetleg a bosszu vezette véres munkájában nem valószínű. Legalább ezt a körülmények nem igazolják.

A rablógyilkosság áldozatát Schönfeld Mórné ma temetik el még pedig Alsótófaluban. Almásfegyverneken ugyanis nincs zsidó temető és e miatt a szomszédos községbe viszik át a hullát.

Schönfeld állapotában tegnap nem állott be változás. Az orvosok nyilatkozata szerint sérülései súlyosak, de ha komplikáció nem áll be, két hó leforgása alatt felgyógyul.

NAGY KÜLÖNSÉG!

Honka: Mikor Imre esőket kért tőled, adtál neki?

Edit: Hová gondolsz? Csak kölesön adtam egyet.

Uri Jehérnemű, «FOWNES»
keztű, «Habig» kalap, eredeti ANGOL CIPO

egyedüli raktár
Róth M. Utódánál.

..HIREK..

Tájékoztató.

- Január 31. Nagyvárad Hitebank közgyűlése d. e. 10 órákor.
Január 31. A keresztényszocialista építőmunkások nagyvárad szakszervezetének táncestélye a Kath. legényegyletben.
Február 1. Gazdasági és Iparbank közgyűlése d. e. 10 órákor.
Február 1. A Kath. legényegylet házi estélye saját helyiségében.
Február 1. Evang. nőegylet teaestélye a Sasban.
Febr. 1. Ügyvédszövetség rendkívüli közgyűlése d. e. 10 órákor.
Febr. 5. Közigazgatási bizottság ülése a város-házán d. u. 3 órákor.
Február 5. Zártkörű táncestély az Antalfy-kolonban.
Február 7. A velencei Kath. Kör teaestélye.
Február 7. A postatisztek hangversenye és tánc estélye a Keresk. csarnokban este 9 órákor.
Február 8. Izr. nőegylet teaszurja a Ker. Csarnokban d. u. 5 órákor.
Február 8. Belvárosi Népbank közgyűlése d. e. 11 órákor.
Február 8. Nagyvárad Agrár takarékpénztár közgyűlése.
Február 26. Bihoreana takarékpénztár közgyűlése.

Gróf SZÉCHENYI MIKLÓS.

Megyéspüspökünk február 2-án ünnepli püspökké szentelésének évfordulóját. Ez a nap az egyházi törvények szerint az egész egyházmegye ünnepe, mely napon az egyházmegye, mint egy szív küldi fohászatát a Mindenhatóhoz főpásztoráért.

Gróf Széchényi Miklós e napon lett Jézus apostola, az apostolok utóda, e napon lett egyházfejedelem. A hajdani magyar királyok őseink kegyeletes felfogása szerint azt akarták, hogy az egyház főpapjai külsőleg láthatóan egyházfejedelmek legyenek. A magyar nép oly magasan akarta látni az apostolok utódát, hogy külsőleg is érzékelhető legyen az a fenség, mely az állást megilleti. Őseink azt akarták, hogy a főpapi állás külsőleg is oly fenséges legyen, mint amilyen fenségesek azok az eszmék, melyeket képvisel.

Vannak korunkban is emberek, kiknek nem tetszik az igazság, mikor ily fenséggel felruházva jelenik meg. Vannak, kik szeretnék lerántani főpapjainkat arról a magas piedesztálról, melyre őket ősiénk helyezték. De jegyezzük meg, hogy ezeknek az embereknek nem a főpap fensége nem tetszik, hanem az igazságot gyűlölik, melyet főpapjaink képviselnek. És jelenjék meg az igazság bármely szerény köntösben, éppen oly gyűlöletes lesz előttük, mint mikor biborban jelenik meg.

Egyházmegyénk egyházfejedelme ezt a fenséget oly méltóságos szerénységgel hordozza, hogy meglátszik rajta az ősektől örö-

köt nagy jellem. Egyszerű mint az igazság, melyet képvisel. Közvetlen, könnyen hozzáférhető, mint egy pap. Szíve telve szeretettel, minő egy atyának gyermekei iránt.

Zajtalanul, a legnagyobb csendben gyakorolja jótékonyágát s csak belső emberei tudják, hogy a mult évben több mint 300,000 koronát fordított jótékony célra.

Igy iparkodik gyógyítani gr. Széchényi Miklós megyéspüspök a társadalmi bajokat.

Ezzel a jóságos szívvvel, zajtalan bökéző jótékonyággal hódította meg Nagyvárad és az egész egyházmegye minden lakosát, valláskülönbség nélkül. Nemesak hivatás mindenki igaz szeretettel foglalja nevét imáiba az évforduló alkalmából.

* **Szentségimádás.** A Szt. László templomban ma lesz a szentségimádás. Szentségkitétel reggel 7 órákor. Délután 5 órákor dr. Lestyán Endre predikál.

* **Gyertyaszentelő Boldogasszony.** A katolikus egyház ünnepet ül holnap, február 2-án, annak az emlékezetére, mikor a kisdéd Jézust születése után 40 napra édesanyja felvitte a templomba, hogy Mózes törvényei szerint bemutassa az Urnak. Az öreg Simeon felismerte a kisdédben a Megváltót, karjaira vette és hálát adott az Istennek, hogy láthatták szemei a világ világosságát. Az egyház e napon gyertyát szentel s ezért nevezik az ünnepet Gyertyaszentelőnek. Az olasz plébánia-templomból a dél előtt 9 órai szentmise előtt körmenet vonul ki s megkerüli a templom előtt levő fájdalmas szobrot. A nép jósol ebből a napból. Azt tartja, hogy a medve téli álmát megszakítja, kibúvik a barlangjából s ha napsugaras időt talál, meglátja az árnyékát, visszamegy a barlangjába, tovább aludni, mert még hosszú ideig hideg idő lesz, míg ha borult idő van, nem bujik vissza odujába, mert már nem sokáig tart a hideg.

* **A Szigligeti Társaság felolvasó ülése.** Nagyvárad irodalmi Társasága e hó 15-én tartja ez évadban 2-ik felolvasó ülést. Az ülés műsorán Szmekta L. Ödön, a premontrei rend főgimnáziuma igazgatójának érdekes tanulsága szerepel „Nézni és látni” címmel; Nagy Vilmos, akinek egészséges humorát a Biharmegyei Kaszinó multságáról ismerjük, rendkívül multságos felolvasással szerepel. A vonzó műsort Nadányi Zoltán, a kedves poéta új versei egészítik ki.

* **Oltáregyleti ájtatosság.** Az oltáregylet ájtatosságát ma a Szent László templomban tartja.

* **Lukács Ödön a közigazgatás reformjáról.** Lukács Ödön városi tanácsos tegnap előadást tartott a Magyar Jogász egyesületben a közigazgatás reformjáról. Előadásában a reformot szükségesnek tartotta. Különösen hangsúlyozta, hogy a tisztviselőket a vármegyénél kinevezés a városnál választás alapján kell alkalmazni. Az előadás nagy tetszést keltett az előkelő jogász hallgatóság soraiban.

* **Csatorna-lopás.** Zelmovits Márton helyi háztulajdonos ismeretlen tettes ellen feljelentést tett, mert Velence-part felőli házának esővíz-csatornáját ellopták. A lopást különböző időközökben követték el, mert összesen 30 méter csatornája veszett el.

* **A Népszövetségi Hitelszövetkezet** tudatja tagjaival, hogy mivel hétfőn Gyertyaszentelő boldogasszony ünnepe lesz, befizetések 3-án, kedden délután 2-6-ig lesznek eszközölhetők. A II-ik évtársulatba beiratkozni még mindig lehet. Ez ideig 2400 üzletrésznél több van már jegyezve. Teljes tisztelettel a Hitelszövetkezet vezetősége.

* **Nagyváradiaik az országos munkáspénztár közgyűlésén.** Az országos munkásbetegsegélyező pénztár januári közgyűlésén megejtett igazgató tagok választását a Munkásbiztosító Hivatal tudvalevőleg megsemmisítette. Az új közgyűlést ma, vasárnap tartják meg, amelyre a nagyváradia munkáspénztár igazgató tanácsának tagjai is felutaztak a fővárosba.

* **Pályázat a hirdetésügy kezelésére.** A hirdetés ügyet Nagyvárad város monopol gyanánt házilag kezeli s a hirdetői iroda kezelésére a város alkalmaz egy egyént. Előzetesen a város tanácsa a Hegedüs Hirlapirodát akarta a hirdetésügy kezelésével megbízni, azonban a város közgyűlése pályázat hirdetését rendelte el. Tegnap járt le a pályázat s a következők adták be kérvényeiket: Kam Lázár (Drágeséke), Déry János, Erdélyi Illés, Feinsilber Mór, Silbermann és Bihari, Jónás Demeter, Diósi Ferenc, Rákos Vilmos, Szihta Tivadar, Ungváry Gergely, Gelberg Jakab, Marton Manó és végül Pásztor Ede. A Hegedüs Hirlapiroda, akire a tanács pályázat nélkül akarta a hirdetésügy kezelését bízni, nem reflektált a megbízásra s így nem is pályázott.

* **Házasságszédelő tisztviselő.** Morosvásárhelyi rendőrkapitányi hivatal értesítése szerint Hulka Ödön budapesti születésű 31 éves, kopaszodó, nyírott angol bajuszt visel, állítólag dicsőszentmártoni megyei kórházi tisztviselő házassági ígérettel Spitzer Cecília női kalap díszítő marosvásárhelyi lakostól különböző időközökben mintegy 2000 korona készpénzt esalt ki és a folyó hó 28-ára kitűzött esküvő elől ismeretlen helyre szökött. Kéri a nevezett hatóság, hogy a város területén nyomoztassák, feltalálás esetén tartóztassák le és kísérik Marosvásárhelyre.

* **Temetés.** Őszinte részvét mellett ment végbe tegnap délután néhai *Dernyei* Ferenc ny. püspökségi udvarmester temetése. A gyászháznál megjelentek: *Fetser* Antal felsz. püspök, *Spett* Gyula, dr *Vueskies* Gyula kanonokok, *Lopusny* Gyula, *Mayer* Antal tb. kanonokok, *Gellért* László kir. tanácsos, *Peiser* Károly p. főmérnök, *Stark* Gyula ig. tanító, *Tölezel* Lajos, *Fischhoff* Frigyes, *Schweiger* Ede, *Keller* József őrnagy, *Bardon* Ferenc, *Szücs* Izsó stb. A gyászszertartást *Imrik* S. Zoltán esperes-plébános végezte segédlettel. Az imponáló gyászmenet az olasz temetőbe vonult, ahol az elhunytat öröknyugalomra helyezték. A díszes temetést *Veiszlovits* Adolf és fia temetkezési intézete rendezte.

* **Koczkás József a Korona kávéházban.** Ma és minden este a *Koczkás* József és *Rücskös* József karmesterek vezetése mellett közreműködik egy elsőrangú tambura és ének zenekar, esténként változatos műsorral a lequjabb ének és zeneszámokból, a társulat tagjai: *Berényi* nővérek, *Torcsi* Böske és *Ferike*, *Törő* Nusi és *Gombos* Zsófia énekesnők, a műsorból kiemelendő *Köszegi* Ferenc országos hírű baritonista. Szabad bemenet. Kezdeté este 8 órakor. Szíves pártfogást kér *Koczkás* József és *Rücskös* József karmesterek.

* **Elhunyt kanonok.** *Rusчек* Antal apátkanonok, Győr város plébánosa az éjszaka hatvanhárom éves korában meghalt. Az elhunyt, aki a közéletben és irodalomban nagy szerepet játszott, 1851-ben Győrött született. Tanulmányait Győrött végezte, majd a püspöki irodába került. 1874-től haláláig a lekipásztorkodás terén töltötte életét. 1896-ban a *Ferenc József*-rendet kapta, 1906-ban apáttá nevezték ki.

* **Előadás az iparkamarában.** Ma, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz a kereskedelmi és iparkamarában a magyar Vámpolitikai Központ vezetőjének: *Vágó* József budapesti kamarai segédtitkárnak nagyérdékű felolvasása, mely a magyar kereskedő világot oly közelről érdeklő vámügyi kérdéseket öleli fel. Aktuális vámügyi kérdések cím alatt érdekes és tanulságos dolgokat mond el a kiváló előadó, aki erről már Budapesten is tartott előadást.

* **Eltűnt körjegyző.** A borossebesi járás főszolgabírói hivatala körözlevelet bocsátott ki, mely szerint *Mojzim* Károly Keszend községi körjegyző f. hó 22-én eltűnt és azóta nyoma veszett. A megejtett puhatolás szerint a gyorsvonattal Budapestre utazott orvosi mgvizsgálás, talán gyógykezeltetés végett. Magával vitte a községi pénztár kulcsait. A szolgabíróság megkereste a rendőrkapitányi hivatalt, hogy nevezett jegyzőt köröztesse és fejtalálás esetén értesítse. A körjegyző 55 éves, nőtlen, őszbe vegyült, hatalmas nagy termetű ember; hosszú téli kabátot és sötét színű posztó kalapot viselt eltávozásakor.

* **A Gazdasági és Iparbank közgyűlése.** Nagyvárad egyik legkiválóbb, legszolidabban vezetett pénzintézete: a Gazdasági és Iparbank ma, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja évi közgyűlését. Beszámol az igazgatóság arról a fényes eredményről, amilyent alig mutathat fel egy-két pénzintézet Nagyváradon. Ma már igen számbavehető sulya van egész közgazdasági életünk ezen tekintélyes és jónévű pénzintézetnek, amely évről-évre hatalmas fejlődést, erősödést és gyarapodást mutat.

* **Nagy tombola estély a Fekete Sas kávéházban.** Ma vasárnap ismét nagy tombola estély lesz a Fekete Sas kávéházban. A főnyeremény *Vagner* Richárd hírneves festőművész 260 korona értékű festménye lesz, a többi tizenegy nyeremény is mind igen értékes és így előreláthatólag ismét ott lesz városunk előkelő közönsége a Fekete Sas kávéház tombola estélyén.

* **Értesítés. Rákóczi-uti fiók üzletet a főüzletbe bevontam.** Kérem a nagyérdemű közönséget a mai naptól kezdve *Szent László-téri* áruházamat felkeresni szíveskedjék. **CZILLÉR IMRE.**

* **A Leszámitoló és Jelzálogbank,** melynek mérlegét mai számunkban közöljük, azt a folyó hó 29-én tartott ülésén állapította meg. A kedvező mérleg képesíti az intézetet a tavalyi 21 korona osztalék megadására, amellyel, hogy tetemes leírások után 50000 K-t juttat a tartalékba. Az egészséges alapon működő és fejlődő intézetnél, melynek betétállománya a legrosszabb viszonyok között is állandóan szaporodott, helyesnek és természetesnek találta az igazgatóság, hogy intézeti házuknak Bémer-térre eső oldalán tisztán a bank céljaira szolgáló intézeti házat épített. Az új alkotás a közönség kényelmét szolgálja, klasszikus stílusban lesz tartva és ami a legörvendetesebb, már kora tavasszal munkát juttat a váradi építőiparnak. A közgyűlést február hó 15-én délelőtt fel 11 órakor tartja az intézet tanácstermében.

* **Ingtatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók *Kossuth-utca* 3. szám alatti irodánkban. *Hungária* cipőgyár r.t.

MODERN CSALÁD.

Hamisítatlan francia humor. Együtt ül a modern párisi család és egyszerre csak a férj — aki újságot szeretne olvasni — megszólal:

— Ejnye, asszony, nem láttad a szemüvegemet? Nem tudom nélküle megtalálni az újságot, a nagyító üvegemet.

— Fiam! — szól erre az anya a fiához — keresd csak meg itt valahol a lorgnommat, hogy megkereshessem az apád szemüvegét!

— Mindjárt, mama — feleli az ifju — csak előbb meg kell keresni a monoklimat!

* **Halál a tengeren.** Norfolkról jelentik: A *Nantucket* gőzös, a roncsos lett *Monroe* gőzös megmentett nyolevanöt utasával ideérkezett. Negyvennyolc ember a vízbe fulladt.

* **Pathé ujdonságok a Vigadó mozgóban.** A „*Quo Vadis*” nagysikerű reprize után ma gyönyörű *Pathé*-ujdonságokkal kedveskedik a *Vigadó* mozgó színház. Megindító hatása lesz a „*Jegeshalál*” című izgalmas orosz drámának. Szellemes kacagtató apróságok „*A kalapos kutyája*” és „*Max, mint bűvész.*” A „*Pathe Journal*” a hét világeseményeit tárja elénk, míg „*Tamandre*” természetes felvétele színekben kápráztat. A nagyszerű ujdonságok méltán keltik fel az érdeklődést.

* **Egy jóforgalmu sütőde** lakással együtt átadó betegség miatt, esetleg a ház is eladó. Cím a kiadóban.

x **Erdekében áll,** hogy megrendeléseivel felkeresse *Biró* László és *Tsa* urinői- és papi szabókat. Meglepő olcsó árak. modern szabás, elsőrendű munka *Sal* Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.

x **Minden nagyobb városban,** ugy Nagyváradon is, *Zölfa-utca* felőli *Zölfa-passage*, *kabaré* feljérőlja melletti *cukorka* üzlet, újonnan átalakítva és megnagyobbítva, február havában megnyílik, ezen *cukorka* üzletet Az *Egyesült Cukorka-gyárak* fiókjának óhajtkák berendezni, főleg az igazgatóság által megszabott olcsó, nagybani árakat fogja élvezni a „*Passageban*” vásárló közönsége. Nagyvárad haladása egy újabb vállalat gazdagabb lesz, a vállalat címe: „*Egyesült csokoládé- és cukorka-gyárak* központi VI-ik fiókja.” Feltülvizsgálóként: *ASZÓDI MIHÁLY* urat, ismert *cukorka* szakértőt sikerült megnyerni. *Kóstolókat ingyen.*

x **Hány ezer szert használnak köhögés ellen?** Európában egyszerűen meg sem lehetne állapítani a sok köhögés elleni szerek számát. Az amerikai ebben is praktikus, az csak olyant használ amiről biztosan tudja, hogy használ azért ott csak a *Szilentium* tablettát fogy, olcsó és biztos. Tudunkkal itt Váradon is van már a *Szent László-téren* egy drogeriában 60 fillér árban.

x **Ne olvassa el e sorokat** anélkül, hogy meg ne jegyezze magának, hogy a legjutányosabb játék, ajándék, ridikül, nyakkendő és díszműáru üzlet Nagyváradon a *Párisi Bazar* Sas épületében van.

x **FELHIVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szives figyelmét a most megnyílt **Rácz és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Méréselt árak. *Nagy* Sándor-u. 17.

x **3 szobás modern lakás** május 1-re kiadó. *Bethlen-utca* 11. sz.

x **Ingyen javítjuk** a nálunk vásárolt harisnyákat. Állandó nagy raktár kész női, férfi és gyermek harisnyákban. Kötünk, fejlelünk rendelés szerint, 24 fillértől kezdve a legfinomabb selyem harisnyáig. **Harisnyakötőde** *Bartos* és *Társ*a (a *Széchényi-szállodával* szemben *Rákóczi-ut* 10.) És a mi fő „*Bartos harisnyája tartós.*” **Helyi és vidéki telefon-szám 1359.**

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal

Telefon 1076.

Telefon 1076

x **ZOMBOR SÁNDOR** sebész-orvos műszer-kötszer és testgyógyító gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol vilányerőre berendezett műhelyében készít mindenféle témesiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos árban.

x Két jegész sétál a városban, szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan áron árban szerezhett be mindenki Nagy Sándor férfi divatruha kereskedésében a Zöldta-utcán, passagó-kapu mellett

x **Érdekében áll mindenkinek pénzt megtakarítani** ha bevásárlást óhajt eszközölni a téli időnyre, előbb kereste fel az **Ungerleider Salamon** üzletét Szent János-utca 4. szám alatt, a hol férfi, női, gyermek trikók, lélekmelegítők, szövetek, kesztyűk, harisnyák, kamásnik, továbbá csipkék, szallagok, himzések mélyen leszállított árban beszerezhetők.

x **Sikkes, elegáns** modell kalapjaimból visszamaradt szép választék, azokat féláron alul árusítom. Gyászkalapokból nagy raktárom van és modell után 4 óra alatt szépen, pedánsan készítek is. Tisztelettel **Ujhelyi Róza** Nagyvárad, Rimanóczy-utca Royál-kávéházzal szemben.

x **Tölgyszőlőkaró** hegyezett, hasított 2 méter és 1 méter 60 cm. hosszúságban Bi-hardobrosd állomáson, legelább egy waggonrakomány (cca 4000 drb.) megrendelhető a Polgári Takarékpénztár r. t.-nál Nagyváradon Kossuth-utca 6 szám. Telefon szám 11-95.

x **Meghódította a hölgyeket** Mlle JULIETTE elsőrendű mellfűző különlegességeivel Színház-utca 4. Adorján palota (Emke mellett) Telefon szám 827.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

x **Teljesen ujonnan van átalakítva** a Rimanóczy-étterem Körös-parti helyisége. Gyönyörű délszaki növényekkel van díszítve, pazarul világítva. Minden időben társas összejövetelek, lakodalmak vagy gyűlések alkalmára a n. é. közönség rendelkezésére áll. Elsőrangú magyar és francia konyha, finom borok, kőbányai sörök és előzetes kiszolgálásról gondoskodik **Fitz Sándor** bérlő.

x **Uj üzlet** nyílt meg férfi és női divatárúkban, varró kellékekben eddig nem létező olcsó árakkal. Béli kesztyűk és harisnyák óriási választékban. Minden héten új reklám hét, a reklám cikkek a kirakatban árakkal kitéve, e heti reklám árak ridikülök, harisnyák és zsebkendőkben. **Szt. László-tér, Sas épület** (volt Radó féle helyiségben) Klein Vilmos és Társaságé.

x **Béli női atlasz cipők** minden színben és fehér bőr cipők 3 koronáért kaphatók. női chevrau vagy boksz cipők 7 kor., férfi chevrau v boksz cipők 8 kor., fiú boksz cipő 35-39 számig 7 kor., divatos kemény kalap 4 kor., calosnik, téli cipők, leármendők, úri divatcikkek legelő-óban beszerezhetők Fekete-nél, Szent János-utcán, Kis Pipa vendéglő mellett.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagyvárad, Beöthy Ödön-utca 1. szám. Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden a szakmába vágó épületmunkát a legegyszerűbbtől a leediszesebb kivitelig, terv és rajz szerint Szegecselt vasoszlopok, fűvegázak, vastetők, vasablakok tűzmentes vasajtók, sűrűritések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívásra azonnal megjelennek.

x **Ossi-tér 14. sz. házban** több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

x **Több egyszobás lakas** kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Kossuth-utca 2. sz. alatti** volt Sziecta-féle üzlethelyiség 1914. május 1-től kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Az E. K. A. R. T.** (Egyesült Kereskedelmi- és Autombilszállítási Részvény Társaság) helybeli fiókja luxus és teherautombilokat szállít az összes felszerelési cikkekben **Szilágyi Dezső-utca 6. sz. a.** nagy raktárt tart. **Telefon: 13-21.** A cégnek **Körház-utca 6. sz. a.** pedig minden tekintetben megfelelő nyilvános garázs és javítóműhelye van szakfelügyelet alatt. **Telefon: 13-52.** Benzín és olaj nagy raktár! A cég felhívja az érdekeltek figyelmét utirányba forduló lámpáira, melyek itt szerezhetők be.

A legszebb kézimunkák Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

„The Roost-welt Schoe“
amerikai cipők
12-50 és 16-50 kizárólag

Reichard Dezső

cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

Fogak és fogsorok úgy kaucsukba
mint aranyba foglaltva szájpaddás
nélkül, továbbá arany koronákat,
csapfogókat, hidmunkákat fog és
gyökér húzás és tartós fogtömés
eket készít

Engel Dezső,

vizsgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

x **Szőllős-utca 12. sz. házban** több egyszoba s mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

x **Kossuth-utca 2. sz. házban** a volt Sziecta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

Legszebb ajándék
orvosoknak és ügyvédeknek
egy zománcztábla.

Készíti

Diósy Mihály

Telefon 839.

Telefon 839.

SZÍNHÁZ

...
Heti műsor.

Vasárnap d. u.: Éva. Este: Viola, az alföldi haramia.

Hétfőn délután: A tökéletes asszony; este: Felhő Klári.

Kedd: Viola.

Szerda: Mozikirály.

Csütörtök: Cigányszerelem.

Péntek: Katonadolog.

Szombat: Karenin Anna.

Vasárnap délután: Konventbiztos; este: Leányvásár.

DOLÓRA.

Ismeretlen, új ember a színpadon Mendlik Béla, a Dolóra szerzője. Aradi író, aki Nagyváradon mutatta be színdarabját. Jól tette. Idegen emberek kritikája mindig őszintébb, mint az ismerősöké. Azzal az őszinteséggel, amellyel egy komoly, törekvő író komoly munkája iránt tartozunk, meg is mondhatjuk néhány szóval a véleményünket a Doloráról. Dolóra témája komoly: az apák bűne megbosszulja magát és boldogtalanság forrása a gyermekekben. Ezt a kényes, de a mai korban annyira sajnósan aktuális témát Brieux óta nem igen merték színpadra vinni. Brieux is inkább oktató céllal tette. Mendlik drámai eseményt szőtt körüle, minden irányzatosság nélkül, de nem tudott eléggé megbirkózni a témával. A esemény vékonyka, a bonyolítás egyszerű, a megoldás egyáltalán nem kielégítő s egy sereg lélektani képtelenségen át jut a megoldásig az ember. Van benne egy visszatérítő jelenet is: a skrofulás sebek esőkolgatása. Ezen a jeleneten majdnem megbukott a darab. Nehéz a meseszöveg egyenesen naiv. Az apa, a „főbűnös“, színtelen mellékalakká törpül, az orvos, a hozományvadász és a legtöbb szereplő nem egyén, csak váz.

A jelenetkezés mesterkelt és a dialog sok helyen nem természetes. Szóval a színpadi technikával még járatlan ember írta a Dolorát. De . . .

Most mutassunk rá az érem másik oldalára is. A szerzőnek komoly céljai vannak és van éles szeme. Olyan témához nyult, a mellyel lehet valamit kezdeni. Egyes jelenetei az élet ismeretére vallanak. Vannak gondolatai, a melyek néha valósággal kivillannak a párbeszédéből. Jó a II. felvonás miliője. Szóval a szerző íróember, komoly törekvéssel, de még kezdő. A kezdet azonban biztató, csak a modern szerzőktől tanuljon Mendlik színpadi techni-

kát, lélektanilag érdekesebb bonyolítást s lesz maradandó sikere is.

A címszerepben **Szentgyörgyi Márta** megkapó bensőséggel és igazsággal játszott. Az is igaz, hogy igazán szerepnek csak a címszerep mondható, a többi inkább staffage. Varsa mintha kissé szintelen lett volna Szentgyörgyi Márta mellett. A harmadik felvonást jobban ki kellett volna dolgoznia. **Hunyady** az apa szerepébe sok melegséget tudott önteni. Kedves volt epizód szerepben **Polgár Mariska**. **Körössy Juci** egy kikapós asszony szerepében igyekezett a rengeteg lélektani ellentmondást elsimitani. Kisebb szerepekben **Angyal Ilka**, **Szarvasi, Tompa Béla** és **Gróf** ügyeskedtek. A szerzőt a felvonások végén többször hívták a lámpák elé.

—r.

EGYESÜLETEK

A Kath. Kör új tagjai.

A Kath. Kör választmánya tegnap este tartotta a február 15-iki közgyűlését előkészítő ülését. Jelen voltak Karácsonyi János elnöklete alatt: Fetszer Antal, Vucskics Gyula, Dús László, dr. Molnár Imre, dr. Horványi Gyula, Gellért László, Böszörményi Géza, dr. Kovács S. János, dr. Krüger Aladár, dr. Némethy Gyula, Papp Imre, Karger Sándor, Sztarill Ferenc, Justh Károly, Schueh Károly, Láng József, Sürger Bertalan, Oláry Gyula.

A választmány folyó ügyeket intézett el.

A felvett új tagok a következők:

Rodriguez Károly, Oláh Ferenc, Oláh György, dr. Cosa Emil, Kocsán János, Széki Ferenc, Hanzéli Lajos, Martos Gyula, dr. Serly István, Bérczi Endre, Szkuba Gyula, Buzás Elemér, Havranek János, Bally István, Hollós József, Lengyel Sándor, Lupner János, Szabó Gusztáv, Szillassy Ferenc, Géher Antal, Géher Pál, Kernáts Ferenc, Witt Sándor, Tóth József, Villei Pribék mre, Szilágyi József, Zachariás János, Raitz László, Egyedy Andor, Eglmayer Antal, Könereg Elemér, Farkas Péter, Mayer Lajos, Juritskay Béla, Zsdánszky László, Szilassy Sándor, Kovács József, Pásztor István, Melcher Károly, dr. Bolkis Győző, Liszka Kálmán, Lánzy Ferenc, Papp Abraham, Kocsis Zoltán, Kovács Károly, Kovács Kálmán, Lakatos Tivadar, Gremperger István, Andriská József, Szatrán Vince, Sz. Kocsis János, Sötér Viktor, Schmutzler János.

MULATSÁG

A keresztényszociálisták mulatsága.

A nagyváradai keresztényszociálista építőmunkások szakszervezete szépen sikerült farsangi estélyt rendezett a Kath. Legényegylet helyiségében.

Az estélyen dr. **Popity János** ügyvéd mondott nagyhatású szép beszédet, amely után megkezdődött a tánc és vidám hangulatban tartott a késői órákig. A jelen voltak névsora a következők:

Asszonyok: Gábris Jánosné, Csizsér Györgyné, Tóth Istvánné, özv. Murvay Jánosné, Fábrián Imréné, Szabó Mártonné, Prém Mártonné, Kovács Istvánné, Szabó Im-

réné, Lipesei Józsefné, Ács Zsigmondné, Tinka Jánosné, Holdy Kálmánné, Irimiás Péterné, Pataki Györgyné, Szarka Lászlóné, Sticz Mátyásné, Hajdu Istvánné, Koszta Demeterné, Nagy Istvánné, Csák Györgyné, Kiss Istvánné, Csipe Jánosné, Péntes Lajosné, Szabó Lajosné, Budai Lászlóné, Debreczeni Mihályné, stb.

Leányok: Pethő Margit, Bujdok Etuska, Fábrián Piroska, Szabó Margit, Prém nővérek, Tulka Leontin, Kovács Erzsike, Ács Rózsika, Hajdu Vilma, Lipesei Erzsike, Holdy Teruska, Irimiás Katica, Péntes nővérek, Jónás Mariska, Csák Mariska, Kiss Erzsike, Csipe Etelka, Békési Juliska, Koszta Flóriska, Franczl Zsuzsika, Nagy Juliska, Szarka Etelka, Sticz nővérek, stb.

A postások zeneestélye. A posta tisztiek tudvalevőleg február 7-én nagyszabású zeneestélyt rendeznek a Kereskedelmi Csarnokban. A zeneestély, mely táncsal lesz egybekötve igen jó sikerűnek ígérkezik. A közönség körében kevés multság iránt nyilvánul meg oly nagy érdeklődés, mint a postás multság iránt. Ezt a nagy érdeklődést különben nagyon kiérdemelték eddig is a fáradhatatlan rendezők, akik mindent elkövetnek az est fényes sikere érdekében.

Az evangélikus nőegylet mai teaestélye. Ma este ismét megtölti a Vigadó nagytermét Nagyvárad város társadalma. Ma rendezi ugyanis teaestélyét az evangélikus nőegylet. Az estély minden bizonnyal ép oly jól fog sikerülni, mint az előző években.

TÁNUGY

A Gyermektanulmányi Társaság gyűlése. A nagyváradai gyermektanulmányi társaság tegnap este a város háza termében dr. Edelmann Menyhért elnöklete mellett tartotta meg ezévi első felolvasó ülését. A gyűlésen Petrás János ipariskolai tanító „Külföldi és hazai rajzoktatás módszerei” címmel tartott érdekes előadást. Előadót a város kiküldte a múlt évben Drezdán tartott nemzetközi rajzkiállításra. Itt alkalma volt a kulturában vezető nagy nemzetek iskoláiban folyó életéről meggyőződést szerezni. Tapasztalatairól számolt be. Ismertette az amerikai, angol, német és a sveizi elemi iskolák kiállításait és tanítási módjait. Rajzokon bemutatta, hogy mily merev és pontos munkát követelnek a német iskolák, míg az amerikai és a sveizi iskolák rajzain a gyermek alkotó cselekvése olvashatók. Új szempontok, új irányelvek vezetnek ez utóbbi két nemzet pedagógusait s ez a mulkálkodva tanítás a munka iskolája. Előadta, hogy az egyes osztályokban miként lehet a tantárgyakat a rajz és a munkával kapcsolatban érdekessé és vonzóvá tenni. Tanítványainak a teremben kiállított gyermek rajzaival illusztrálta tanítási eljárásának az eredményét, a szépszámu jelenlevőket meglepte.

IRODALOM

Az Élet c. szépirodalmi hetilap február 1-sői számában G. Miklósy Ilona folytatja a színészi életből vett „Johanna” c. regényét. Elbeszélések találunk Korts k Jenőtől és Paul Claudel-től. Verseket irtak Anka János, Magyar Bálint és Vas Imre. Bodor Aladár „Magyar sár és por” című cikkében a speciális magyar viszonyokkal foglalkozik, míg

Bán Aladár az észt népekről ír érdekes tanulmányt. Ezenkívül a rendes rovatok és aktuális illusztrációk teszik elevenné az Élet e legújabb számát. Szerkeszti Pethő Sándor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Damjanich-utca 50. Előfizetés félévre 10 korona, a Tiszántúl előfizetői részére 8 korona.

Magyar Gazdák Szemléje, a Magyar Gazdaszövetség folyóirata. Szerkeszti Bernáth István. A januári szám a következő érdekes és változatos tartalommal jelent meg; Pallavicini Ede örgróf Lloyd George birtokpolitikája. Bernát István. Egy hazajáró lélek. Dr. Rodiczky Jenő. Albánia mezőgazdasági viszonyai. Szegh Dezső. A fogyasztási szövetkezetek fejlődése dr. Petheő Kálmán. Különlélek: Állami kiadások. — Az osztrák-magyar jegybank. — Róma nagysága és hanyatlása. — A lakásügy állása és haladása Magyarországon az utolsó három évben. — Ruhland Gusztáv.

IGAZSÁG SZOIGÁLTATÁS

§ **Csőd.** A nagyváradai kir. törvényszék csődbírósága tegnap egy régi, hatalmas rövidáru nagykereskedés, a **Silberstein B.** cég ellen elrendelte a csődöt. (Cégtulajdonos Silberstern Berta.) Csődbiztos: dr. **Patzkó Aladár**, helyettese dr. Tóth Imre. Csődtömeggondnokok: dr. **Stein László** ügyvéd, helyettese dr. **Molnár Jenő** ügyvéd. A bejelentési határidő március 16.

ZENE-ÉS SZÓ MŰVÉSZET

Hangverseny. E hó 15-én **Patzkó Aladár** énektanárnő jótékony célra hangverseny estélyt rendez, énektanászak-tanítványaival a megyeháza nagytermében. Diezl O. és Farkas Imre — két babu története — című dalművét adják elő az eredeti nehéz négy szólamu karénekekkel. Az operaszerű, finom, szép dalmű főszerepe — a japánbabu eléneklésére Budapestről a Zeneakadémia egy kiváló széphangu operatanszak növendéke jó le, ki tavaly Patzkóné urnő énekskolájában növendéke volt, s ez év kezdetén vették fel az operatanszakra. A többi főbb szerepet is előkelő uri lányok tanulják s meglepetésszámba fog menni a koloratur baba, a huszár, a duettbabák, az olasz staggione (duett-szóló énekkarral), a baba-uvertü stb. A táncos babákat bájos uri leányok személyesítik meg. Kiválóan szép lesz a Faust-keringő és egy menüett, mely páros táncokat az aranyifjuság két ismert tagjával táncolja két unnevelt szépségű urileány. A játék és a porcellánbabák táncait, mely oly kedves jelenete a dalműnek, apró szép babák adják elő. Részletes műsor a jövő hét elején jó.

NYILTÉR

Reisz Miksa

butorgyára BÉKÉSCSABA
NAGYVÁRAD,
Rákóczi-ut 14. szám.

Üzemünket tetemesen kibővítettük, ennek folytán elismert elsőrendű készítményeinket — minden versenyt kizáró olcsó árban szállíthatjuk.

TELEFON: 9—04. SZ.

Köszönet nyilvánítás.

Mindazon rokonoknak, jó barátoknak és ismerősöknek, kik felejthetetlen drága jó **Pityukánk** végtisztességtelén jelenlétükkel fájdalomkatenyhiteni igyekeztek köszönetünket fejezzük ki.

A Babrik-család.

Donát-féle

kereskedelmi
magántanfolyam.

TANIT:

Gyorsírásra,
Gépirásra,
Szépirásra,
Számtanra,Könyvvitelre,
Magyar levelezésre
Német levelezésre,
Német nyelvrelegpraktikusabb módon
legrövidebb idő alatt. ::

KÜLÖN ESTI TANFOLYAMOK

ELŐKÉSZIT:

összevont polgári iskolai vizsgákra.

ELFOGAD:

Fordításokat német, francia és cseh nyelvre.
Könyvreviziókat. Könyvfelfektetéseket.

Donát M. Károly, Szabadság-u. 3.

A szerkesztésért felelős:

Dr. KRUGER ALADAR.

KÖZGAZDASÁG

Tenyészszerítés kiállítás. A biharmegyei gazdasági egyesület f. é. március 22-én Nagyváradon, a Lóvásár-téren tenyészszerítéskiállítást és vásárt tart. A vásárra állatokat csak Arad—Békés—Bihar és Hajdumegyéből fogadnak el. Az állatokat fedett helyen helyezik el. A vásár d. e. 9-től, d. u. 6-ig lesz nyitva. A vásáron csak hazai kondor sertésekkel lehet részt venni. Az állatokat be kell jelenteni március 5-ig az egyesületi titkárnál, a bejelentési lapon ki kell tüntetni az állatok korát és eladási árát.

Gabona üzlet.

Buza áprilisra	— — —	11.90
Buza májusra	— — —	11.95
Buza októberre	— — —	10.99
Rozs áprilisra	— — —	9.02
Rozs októberre	— — —	8.60
Zab áprilisra	— — —	7.99
Zab októberre	— — —	8.92
Tengeri májusra	— — —	6.88

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	839.—
Osztrák hitelrészvény	—	633.50
4 ⁹ / ₁₀ -os koronajárjék	—	82.10
Osztr. magy. államv.	—	711.50
Jelzálogbank	— — —	435.50
Leszámitoló és pénzváltó	—	519.—
Hazai bank	— — —	288.50
Magyar bank	— — —	526.50
Keresk. bank	— — —	3805.—
Rimamurányi	— — —	641.50
Salgótarjáni kőszén	— — —	754.—
M. Ált. Kőszénbánya	—	1022.—
Közuti vasut	— — —	617.25
Városi villamos	— — —	315.—
Adria	— — —	570.—
Atlantika	— — —	—

A Nagyszalontai járás főszó'gabirójától.

313/914.

Pályázati hirdetmény.

Biharmegye nagyszalontai járásba kebelezett Sarkad nagyközségben lemondás folytán megüresedett II-ik segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása 1000 kor. készpénz fizetés 200 kor. lakbér.

A megválasztandó segédjegyző az adóügyi jegyző mellé lesz beosztva s köteles a végrehajtásokat elvégezni s a jegyző utasításához képest az adóügyben segídezni.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy jegyzői oklevéllel, valamint eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeket folyó évi febr. hó 13-án d. u. 5 óráig okvetlenül adják be, mert a később beérkező kérvényeket figyelembe nem veszem.

A választást folyó évi febr. hó 14-én déli 12 órakor fogom megtartani Sarkad község házábanál.

Nagyszalonta, 1914. január 29.

Csanádi Jenő,
főszó'gabiró.Első nagyváradai
cementipar.

Készíték granitó, terazzó, műkö és minden e szakmába vágó munkálatokat, házi csatornázásokat a városi mérnöki hivatal előírása szerint, személyes felügyeletem mellett. Kívánatra angol cioset berendezéseket a legelőnyösebb fizetési feltételek mellett a leglelkismeretesebb és legmesszebb menő jóállás mellett készíték. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri tisztelettel

NUTTA JAKAB

cement és betonművek vállalata.
Szaniszló-utca 67. szám. (Saját ház.)

MEGHIVO.

A Biharmegyei Takarékpénztár
1914. február 15-ikén délelőtt 11 órakor Nagyváradon, az intézet székházában megtartandó

41-ik évi rendes közgyűlésének
napirendje:

1. Jegyzőkönyvhitelesítő és jegyző kijelölése. (Alapszab. 50. §-a.)
2. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzletéről.
3. Az 1913-ik évi zárszámadások előterjesztése, a felügyelő-bizottság jelentése és a mérleg megállapítása.
4. A tiszta nyereség felosztása iránti határozat.
5. A felmentvények megadása.

Nagyvárad, 1914. január 30.

A Biharmegyei Takarékpénztár
igazgatósága,

Minden részvényes, ki a közgyűlésen részt akar venni, tartozik 3 nappal a közgyűlést megelőzőleg részvényeit vagy ezekről valamely hatóság, bíróság, közpénztár, vagy hitelintézet által a számok pontos felsorolása mellett, a közgyűlés napját megelőző 30 napon belüli kelettel kiállított letéti jegyet, melynek valódiságát a takarékpénztár vizsgálni jogosult, a társaság pénztárába letenni, hol az öt illető szavazat számát előtűntető és belépti jegyül is szolgáló közgyűlési igazolvánnyal láttatik el.

Részvényes meghatalmazott által is képviseltetheti magát, kiknek azonban szintén szavazatra jogosult részvényeseknek kell lennie, kivételnek a kiskorúak, kik gyámjuk, gondnokszá' alatt állók, kik gondnokuk, nők, kik férjuk, társulatók vagy egyetelők, melyek törvényes képviselőjük által képviseltethetik magukat.

Az évi zárszámadás, valamint az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése az intézet helyiségében a t. részvényesek által megtekinthető.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi
Bank és Központi Takarékpénztár
R.-T. Nagyvárad, Bémer-tor.Tűz- és betörésmentes
pénztárszekrények (safes) bérbeadása

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben létesített safe-deposit osztályunkon különféle nagyságu pénztárszekrények (safes) esekölly díj ellenében bérelhetők.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi
Bank és Központi Takarékpénztár.

Pályázati hirdetmény.

A nagyvárad i. sz. káptalan az Iklód pusztai gazdaságban épült s a nagyvárad—aradi országút jobboldalán található körkemencével ellátott téglagyár és összes melléképületeinek, valamint a téglá anyagának kihasználására szolgáló 24 kat. hold terület haszonbérletére pályázatot hirdet.

A haszonbérlet tartama 20 év. Az a terület, melyért évenként haszonbér fizetendő, 8 kat. holdnál kevesebb nem lehet. A kiaknázás csak a lejtmezézt beásási mélységig lesz megengedve s az ekként kihasznált területeket köteles a haszonbérlet — mielőtt részére a 24 holdból újabb terület kihasználnék — elegyengetve, az uradalom birtokába visszabocsátani.

A haszonbér bizonyos minimális bérösszeg biztosítása mellett az évenként termelendő téglá értékének bizonyos százalékában ajánlandó meg, melynek 2 százaléka tisztí nyugdíjilleték címén fizetendő.

A bérlemény tárgyát képezendő körkemence és tartozékai, a gyár irodái és felügyelői, valamint az összes munkáslakások, kutak és ezek felszerelése, istálló, nemkülönben minden épület kifogástalan jó karban fontartása és tűzkár ellen biztosítása haszonbérlet terhe lesz.

A netán létesítendő épület-beruházások az uradalom tulajdonává válnak. Az esetleg emelendő munkáslakások a törvény és vármegyei szabályrendelet előírta követelményeknek megfelelően szilárd anyagból építendő.

Haszonbérlet megfelelő biztosítékot tartozik adni.

A pályázók tartoznak ajánlataikat 1914 február 5-ig a nagyvárad i. sz. Káptalan központi uradalmi hivatalába (Sal Ferenc-utca 4. szám) benyújtani, ahol a részletes felvilágosítások megszerezhetők. Az uradalom a beérkezett ajánlatok közül tetszése szerint választ.

Nagyvárad, 1914 január hó.

Ringelhann Lajos.
káptalani főtiszt.

FIGYELEM!!!

Vajnovszky Ferencz

uri- és női cipész-üzlete,

Nagyvárad, Szaniszló-utca 55. szám.

Mérték utáni rendeléseket és javításokat olcsón, gyorsan és pontosan készít.

Lovagló, disz és strapa csizmák

minden kivitelben. Vidéki rendelésnél elegendő egy használt cipő beküldése.

Meghívásra azonnal megjelenek.

Ha nincs megelégedve

szabójával, mert drága vagy rosszul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi őnt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött stílynyíró utat készítek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

KÉP-

keretozések

Mahagoni, palisander, tölgy, dió, stb. színekben, olcsó árban készíttetnek **Szent János-utca 46.** a gyógy-
:: szertár mellett. ::

PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesitem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy **papi és civil ruha tökéletességét**

áttanulmányoztam Budapesten, hogy a nagyságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki megrendelőnek elég egy minta reverenda beküldés, esetleg hívásra személyesen kiutazom.

Alkalmra bármilyen szalon ruha kölcsön kapható.

Alázatos tisztelettel

VAJNOVSZKY KÁROLY

papi- és polgári szabó.
Szent János-utca 32. (Saját ház.)

ALAPÍTOTT 1898 BAN.

Kalvaria-utcan egy üres telek eladó.

411 YBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Kiadó

a Bémer-tér mellett

3 szobás modern, tiszta lakás május elsőre és azonnalra egy mosókonyha, bolihelyi ég kis szobabutorral, vagy anélkül, **Szalárdi-utca 9.**

Őszibarackfát,

mindenféle gyümölcsfa

vadonczot, akáczcsemetét,

2 éves gyökeres

szőlővesszőt

igen olcsón ad Unghváry László

faiskolája Czegléd. Tessék árjegyzéket kérni.

Törv. védve.



Utánzatoktól óvakodjunk!

KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG és HURUT ellen nincs jobb, mint a valódi

„MENTHOMOL-CUKORKÁK“.

Hatásuk gyors és biztos, nagyon kellemes, jó ízűek, a gyomrot nem rontják, az étvágyat elősegítik. A köhögési ingert, valamint a hangszálak kifaradását megakadályozzák, miért is énekesek, színészek, papok, szónokok állandóan használják. Dohányzóknak nélkülözhetetlen a száj üdítésére és a dohányzást eltávolítására. * Ára: 1 doboz 40 fillér. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Vásárlásnál vigyázzunk a „MENTHOMOL“ névre, melynek minden dobozán a fent látható 4 gnóm alaknak rajta kell lennie! Gyár: EGGER A. FIA, császársz. és kir. udvari szállító, BÉCS.

PETRY ÁRPÁD

órás és látszerész
Tarsoly és Risztó-cég mellett.

Amateur fényképezési cikkek és felszerelések raktára. Legnagyobb látszerészeti üzlet. Orvosi rendeletre is a legjobb és legolcsóbb kiszolgálás.

Helyi és vidéki telefon 181. sz.

Nagyvárad, Rákóczi-ut 9.

Széchenyi-tér 2. szám.

Rimanóczy palotával szemben.

Szuperfoszfát Műtrágya

Telefon 969. sz.

kapható 50 kilós zsákokban, szőlőföld, kaszálók és mindennemű veteményeknek földjavítására. 150-200 kilóval 80-100 korona értékű a terménnyöbblet.

Kondor Dezső

cement, cementcső és fedéllemez üzlet.
Nagyvárad, Nagypiacz-tér 1. sz.

A Nagyszalontai járás főszolgabírójától.

292/914. od.

Pályázati hirdetmény.

Biharvármegye nagyszalontai járásba kebelezt Kötegyán községben elhalálozás folytán megüresedett kötegyáni községi jegyző állása, valamint ezen községben újonnan rendszeresített segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

A jegyzői állás javadalma: 1310 kor. készpénz fizetés, 19 hold 539 négyszögöl föld haszonélvezete. Természetbeni lakás. Járatokból befolyó jövedelem. Magánmunkálatok után a vármegyei szabályrendeletben megállapított díjak.

A segédjegyzői állás javadalma 1000 korona évi fizetés 200 kor laktér.

Felhívom mindazokat, kik ezen állások valamelyiket elnyerni óhajlják, hogy az 1900. XX. t.-c 3. §-ában előírt képesítésüket és eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeket folyó évi febr. hó 13-án d. u 5 óráig okvetlen nyújtsák be, mert a később beérkező kérvényeket figyelembe nem veszem.

A választást folyó évi febr. 14-én d. e. 10 órakor fogom Kötegyán község-házánál megtartani.

Nagyszalonta, 1914. jan. hó 29.

Csanádi Jenő,
főszolgabíró.

Beleépési felhívás.

A Polgári Takarékos és Segély-Szövetkezet

Kossuth Lajos-utca 4. szám.

1914 január 1-én megnyitotta 19-ik évtársulatát

Az igazgatóság ez uton felhívja Nagyvárad város és Biharvármegye t. közönségét az új évtársulathoz való beleépésre. A beleépés tetszőszerinti számú törzsbetét jegyzésével történik, melyek mindegyike után hetenkint 1 kor. fizetendő a szövetkezet pénztárába. Vidéki tagok a berizetéseket postai csekk útján is eszközölhetik. Az új évtársulat 3 évig tart, melynek eltelté után a tagok az általuk ekként megtakarított tőkét az elért haszoneredményben való arányos részesedés mellett megkapják.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak a heti befizetésekből tőkét gyűjtsön és, hogy tagjai hitelének, keresetének és gazdálkodásának előmozdítása céljából nekik olcsó és kényelmes kölcsönöket nyújtson.

Kölcsönök adatnak:

- a) a heti befizetések 9/10 része erejéig minden további biztosíték nélkül;
- b) ingatlanokra;
- c) elegendő biztosítékot nyújtó kézi zálogra;
- d) megfelelő kezesség mellett váltóra, kötelevényre. A szövetkezetbe való beleépés alkalmával törzsbetétenkint 50 fillér beiratási díj fizetendő és egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja törzsbetéti könyvecskéjét.

Az új évtársulathoz való beleépők részére kölcsönök már most folyósíthatók. A kölcsönökről kiállított kötelevények bélyeg- és illetékmentesek.

Az új évtársulathoz való beleépők részére kölcsönök már most folyósíthatók. A kölcsönökről kiállított kötelevények bélyeg- és illetékmentesek.

Az új évtársulathoz való beleépők részére kölcsönök már most folyósíthatók. A kölcsönökről kiállított kötelevények bélyeg- és illetékmentesek.

Nagyvárad, 1913. december hó.

Tisztelettel

„A Polgári takarékos és segély-szövetkezet“ igazgatósága.

MEGNYILT!

MEGNYILT!

Az új csipke, hímzés, harisnya áruház

Rákóczi-ut 5. szám.

Mielőtt szükségleteit beszereznie, győződjön meg róla, mert ilyen olcsón még nem vásárolt. Különböző újdonságok naponta érkeznek minden cikkben.

Tisztelettel

Friedmann Jenő

MEGNYILT!

MEGNYILT!

1758-1914 sz.

Hirdetmény.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 97664/III. 1913 sz. rendeletével a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének kérelmére a magyar államvasutak nagyváradi II. vágányának létesítésével kapcsolatos, Gerliczy-utcai ut felüljáró megépítésének céljaira szükséges földterületekre nézve a törvényes kisajátítási eljárást az 1881. évi LXI. t.-c 32. §-a értelmében elrendelendő, Nagyvárad város közigazgatási-bizottsága a kisajátítási eljárás határidejéül 91/914. kb. sz. határozatával az 1914 év február hó 26. napjának d. e. 10 óráját tűzte ki, az összejövetel helyéül pedig Nagyvárad város székházának bizottsági termét jelölte ki.

Erről az érdekelteket azzal értesitem, hogy a vonatkozó tervrajz és összeírás a városi székházban a közigazgatási hivatalban f. é. január hó 28-tól f. é. február hó 11-ig bezárólag terjedő 15 napi közszemlére kitétetnek s megtekinthetők s azok ellen az esetleges észrevételek vagy kifogások megtehetők és a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemben határoz, ha az érdekeltek közül senki sem jelenik meg.

Nagyvárad, 1914. január 23-án.

Rimler Károly,
polgármester.

8 napos próbára

küldök bárkinek:



Amerikai nikkell órát	K	2.80
Roskopf-patent	«	3.—
Amerikai arany	«	3.50
Vasuti Roskopf	«	4.—
Duplafedelű Roskopf	«	4.50
Lapos zsebórát	«	5.—
Ezüst-utánc. duplafed.	«	6.—
14 kar. arany órát	«	18.—
Eredeti omega	«	20.—
Ébresztő órát verse-		
nyen kivül nikkelleve		
20 cm. magas	«	2.—
Junghaus ébresztő órát	«	3.—
Radium világító lappal	«	4.—
Radium 2 csengővel	«	5.—
Radium 4 csengővel	«	6.—
Radiumos zenélőt	«	8.—
Faliórát 75 cm. magasat	«	8.—
Faliórát harangütéssel	«	10.—
Faliórát zenélővel és harang ütéssel	«	14.—
Kerek ébresztő-órát	«	6.—

A szállítás utánvétellel történik. Meg nem felelő 8 napon belül visszaveszek vagy a pénzt vissza adom. Árúimért 3 évi írásbeli jótállást adok.

Max Böhnel

Wien, IV. Margarethenstrasse 27/755.

Eredeti gyári árjegyzéket ingyen küldök.

Leszámitoló és Jelzálogbank Részvénytársaság

1913-ik évi zárszámadásai.

TARTOZIK

Mérleg-számla.

KÖVETEL

VAGYON	Összeg		Összesen		TEHER	Összeg		Összesen	
	Korona	fill.	Korona	fill.		Korona	fill.	Korona	fill.
Pénztár			158950	73	Részvénytőke			3000000	—
Váltókölcsönök			12929491	23	Tartalékalap			1650000	—
Jelzálogkölcsönök			7594722	77	Betétek			5607349	11
Előleg kölcsönök			140183	92	Hitelezők			727057	40
Értékpapírok:					Visszleszámitolás			5463872	89
Állampapírok	505250	—			Lombard			3907061	75
Záloglevelek	4954763	—			Átruházott kölcsönök			6554450	84
Tőzsdén jegyzett egyéb értékek	231770	—			Átmeneti kamatok			136036	95
Részvények, sorsjegyek	48913	58			Adók			9878	49
Függő kamatok	58597	17	5799293	75	Fel nem vett osztalékok			2437	—
Intézeti bérházak			750000	—	Jelzálog teher intézeti bérházon			650000	—
Folyószámlai adósok			414229	51	Nyereség áthozat	10759	61		
Engedményes intézeteknél			254685	14	1913. évi tiszta nyereség	429797	98	440557	59
Átmeneti kamatok			70586	01					
Szelvények, ércpénz és árverési bánatpénzek			36558	96					
Felszerelvény teljesen leírva									
			28148702	02				28148702	02

TARTOZIK

Veszteség-Nyereség számla.

KÖVETEL

VESZTESÉG	Összeg		Összesen		NYERESÉG	Összeg		Összesen	
	korona	fill.	korona	fill.		korona	fill.	korona	fill.
Kamatok: átruházott kölcsönök, folyószámlák, betétek és visszleszi után			1291411	26	Nyereség áthozat			10759	61
Költségek: tisztai fizetések, házbér stb.			79759	49	Kamatok: jelzálog, váltók, érték- papírok, előlegek után			1839019	60
Adók és illetékek			70030	97	Intézeti bérházak, házbér jövedelme			64143	59
Leírások			67671	01	Jutalékok és egyéb jövedelmek			34232	87
Nyereség: áthozat	10759	61			Leirtakból befolyt			1274	65
1913. évi tiszta nyereség	429797	98	440557	59					
			1949430	32				1949430	32

Nagyvárad, 1913. december 31-én.

Klein Andor
cégv. főkönyvelő.

I G A Z G A T Ó S Á G:

Szájbély Gyula

m. kir. udvari tanácsos, elnök.

Auer Róbert

Fábry Samu

Dr Friedländer Sámuel

Keszthelyi Zoltán

Schwarcz Jakab

Stein Ármin

Ifj. Ullmann Izidor

Dr Wertheimstein Heinrich

Moskovits Miksa

vezérigazgató.

FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Komlóssy József

elnök.

Balogh Kálmán

Lindner Bernát

Rendes Szidor

Dr Sente Gyula

Dr Sámson Márton

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyvárad fióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt: Szabadalmazott géppel gyártott kar-mantus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és ahhoz való idomdarabokat, csömöszölt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkő- és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal: Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szakszerű építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad.

A jó bornak nem kell czéger

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, előggő bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitűnő saját termései borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvételnek.**

A Magyar Vetőmagvakat Nemesítő Társaság

Szentgyörgypusztai (Temesmegye) nemesítő intézete által kitenyésztett és a társasági tagok birtokain fajtisztán, nagy gonddal terhelte vetőanyagából, még a készlet tart eladásra kerül:

Nemesített bánáti sárga, kerek szemű, korán érő, bőtermő, honosított illinois, lófogú, amerikai Szent Istvannapi: igen korai, kemény, vöröses-sárga szemű, bőtermő nemesített tengeri vetőmag. Csövesen válogatva, elite anyag 100 kg. 30 kor. Szemesen 100 kg. 25 kor. Nemesített répa vetőmag: «Kolosszus» sárga, hosszukás, magas cukor és szárazanyag tartalommal, földből könnyen kiszedhető, 100 kg. 55 kor. 100 kg. aluli rendelés 58 fill. kg.-ként. «Saceharosa» fehér igen magas cukortartalmu takarmányrépa 100 kg. 55 kor. 100 kg. aluli rendelés 57 fill. kg.-ként.

A vetőmagvak árai ab feladóállomás, (a termelőt. gok Temes- és Torontálmegyei áomásai) plombált zsákokban, utánvétel mellett értendők.

Megrendelések

Zathureczky Károly

földbirtokoshoz.

Hegyközkovácsi, Biharmegye küldendők.

124-914.

Hirdetmény.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága közhirrre teszi, hogy a nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur az őssi—váradvelencei összeköttetés 14/43 szelvényeik közli vonalrészének közigazgatási pótbejárását Halász László min. tanácsos ur vezetése alatt f. évi február hó 17-én d. e. 1/2 10 órára Nagyvárad város székházának bizottsági terében kitűzte.

Az összes érdekeltek erről azzal értesítettek, hogy jogukban áll a közigazgatási bejárásról vagy személyesen, vagy meghatalmazott által részt venni s ott a tervekre vonatkozó észrevételeiket előterjeszteni, azonban elmaradásuk a közigazgatási bejárás megtartását nem gátolja. Nagyvárad, 1914. január 29.

Hlatky Endre,
főispán.

Ha tisztán kezelt jó minőségű és izléses

fűszer és csemegeárúkat

előnyösen és jó kiszolgálás mellett óhajt beszerezni, keresse fel

Özv. Kádár Jánosné

elsőrangú fűszer és csemege kereskedését, bor, pezsgő, délgümölcsök és cu orkák nagy raktára, kávé és tea közvetlen behozatal.

Deutsch Simon

bútor-asztalos Ór-u. 6.

Elvállal olesó árban háló-szoba-, ebédlő- és szalon berendezéseket, ugyszintén előszoba és konyha berendezést. Hívásra megjelenek.

ÉGI LANT

ker. katolikus imádságos és énekes könyv, díszes vászonkötésben

1 K 30 fill. érte

kapható a Szt. László-nyomda részvénytársaságnál.

Oláh Sándor

épület- és műlakatos

Beöthy Ödön-u. 43.

Elvállal minden e szakmába vágó új munkákat és javításokat jutányos árban. Takaréktűzhelyek állandóan ratáron. Költségvetést kívánatra küldök.

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság

Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca 6-ik szám.

Részvénytőke 4.000.000 korona

Tartalékok 915.000 korona

Elfogad **betéteket** könyvecskékre, folyó (cheque) számlára és azokat a mindenkori pénzviszonyoknak megfelelő legmagasabb kamatláb mellett (naptól-napig) gyümölcsözteti.

Leszámítol **váltókat**.

Előlegeket nyujt **értékpapirokra**.

Épitkezési és jelzálogkölcsonöket engedélyez.

Törlesztéses-jelzálogkölcsonöket nyujt 10—50 évi időtartamra a legelőnyösebb feltételek mellett.

Vesz és elad tőzsdén jegyzett értékpapirokat, beváltja a ki-sorsolt cimleteket és szelvényeket díjmentesen.

Foglalkozik továbbá a bankszakma összes ágaival.